

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc (PHY. SCI.) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
MATHEMATICS FOR ECONOMICS AND FINANCE
GENERIC ELECTIVE PAPER

Time: 3 Hrs]

[Max Marks : 80

SECTION – A (8 X 4 = 32 Marks)

1. Answer any EIGHT Questions.

- a) Write the quadratic function $f(x) = x^2 - 8x + 12$ in the form $f(x) = a(x - h)^2 + k$.
 $f(x) = x^2 - 8x + 12$ అనువర్ణ ప్రమేయాన్ని $f(x) = a(x - h)^2 + k$ రూపంలో వ్రాయండి.
- b) Solve the system of equations $3x - 2y = 4, x - 2y = 2$.
 సమీకరణాల వ్యవస్థ $3x - 2y = 4, x - 2y = 2$ ను సాధించండి
- c) Solve the quadratic equation $x^2 + 7x + 10 = 0$, using the factorization.
 $x^2 + 7x + 10 = 0$ వర్ణసమీకరణాన్ని కారణాంకాల పద్ధతి ద్వారా సాధించండి.
- d) For the demand function $Q = f(P)$, where $f(P) = -P^3 + 18$ determine the value of Q when P = 30.
 డిమాండ్ ప్రమేయం $Q = f(P), f(P) = -P^3 + 18$ నకు P = 30 అయినప్పుడు Q విలువను గొనండి.
- e) A credit card company charges interest at 2% per month. What is the annual equivalent rate correct to two decimal places?
 క్రెడిట్ కార్డ్ కంపెనీనెలకు 2% వడ్డీని వసూలు చేస్తుంది. రెండు దశాంశ ఫలకాల వరకు వార్షిక సమాన వడ్డీ రేటు ఎంత?
- f) Find the value of x satisfying $\log_a x = 3 \log_a 2 + \log_a 2 - \log_a 16$.
 $\log_a x = 3 \log_a 2 + \log_a 2 - \log_a 16$ ను తృప్తిపరిచే విలువ x కనుగొనండి.
- g) Solve the simultaneous equations $12x + 14y = 20, 4x + 5y = 8$ using Cramer's rule.
 క్రామెర్ నియమాన్ని $12x + 14y = 20, 4x + 5y = 8$ ఉపయోగించి ఏకకాల సమీకరణాలను సాధించండి.
- h) Find (i) |A|; (ii) the cofactor matrix of A of the matrix $A = \begin{bmatrix} 2 & 5 & 3 \\ 4 & 5 & 2 \\ 7 & 7 & 1 \end{bmatrix}$.
- (i) |A| (ii) $A = \begin{bmatrix} 2 & 5 & 3 \\ 4 & 5 & 2 \\ 7 & 7 & 1 \end{bmatrix}$ యొక్క సహోగుణావయవ మాత్రికలను కనుగొనండి.
- i) Determine the inverse of the matrix $M = \begin{bmatrix} 1 & -3 & -2 \\ 4 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 5 \end{bmatrix}$.
 మాత్రిక $M = \begin{bmatrix} 1 & -3 & -2 \\ 4 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 5 \end{bmatrix}$ యొక్క విలోమాన్ని కనుగొనండి.
- j) A bank customer borrows \$15,000. Interest is 9.6% per annum on the outstanding balance. The customer can afford to repay at most \$400 each month. How long will it take to repay the loan?
 ఒక బ్యాంక్ కస్టమర్ \$15,000 అప్పుతీసుకొనెను, బకాయి ఉన్న బ్యాలెన్స్ పై సంవత్సరానికి 9.6% వడ్డీ. కస్టమర్ ప్రతి నెల గరిష్టంగా \$400 తిరిగి చెల్లించిన, రుణం చెల్లించడానికి ఎంత సమయం పడుతుంది?
- k) Solve the following linear difference equations $X_t = -0.5X_{t-1} + 0.25$, where $X_0 = 0.5$, comment on stability.
 $X_t = -0.5X_{t-1} + 0.25$, ఇక్కడ $X_0 = 0.5$ సరళ వ్యత్యాస సమీకరణంను సాధించండి.
- l) Evaluate X_{10} for $X_t = -3X_{t-1} + 5$, where $X_0 = 2$.
 $X_t = -3X_{t-1} + 5$ కోసం X_{10} నిగణించండి, ఇక్కడ $X_0 = 2$.

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)
Answer ALL the following questions.

2. a) If fixed costs are 4, variable costs per unit are 3, and the demand function is $P = 45 - 4Q$ obtain an expression for the profit function π in terms of Q.
 డిమాండ్ ఫంక్షన్ $P = 45 - 4Q$ నకు ఒక యూనిటు నకు స్థిరవ్యయం 4, చరవ్యయం 3 అయితే లాభప్రమేయాన్ని Q లో వ్యక్తపర్చండి

(Contd.....)

OR

- b) A person has Rs120 to spend on two goods (X, Y) whose respective prices are Rs3 and Rs5.
1. Draw a budget line showing all the different combinations of the two goods that can be bought with the given budget (B).
  2. What happens to the original budget line if the budget falls by 25%?
  3. What happens to the original budget line if the price of X doubles?
  4. What happens to the original budget line if the price of Y falls to RS 4?

ఒక వ్యక్తి రెండు వస్తువులపై (X, Y) ఖర్చు చేయడానికి Rs120 కలిగి ఉన్నారు, దీని ధరలు Rs3 మరియు Rs5 అయితే

1. ఇచ్చిన బడ్జెట్ (B) తో కొనుగోలు చేయగల రెండు వస్తువుల యొక్క అన్ని విభిన్న కలయికలను చూపే బడ్జెట్ లైన్‌ను గీయండి.
2. బడ్జెట్ 25% తగ్గితే అసలు బడ్జెట్ లైన్ ఏమవుతుంది?
3. X ధర రెట్టింపు అయితే అసలు బడ్జెట్ లైన్ ఏమవుతుంది?
4. Y ధర Rs 4 కి పడిపోతే అసలు బడ్జెట్ లైన్ ఏమవుతుంది?

3. a) Determine the annual rate of interest required for a principal of £2,000 to produce a value of £10,000 after 8 years.
8 సంవత్సరాల తర్వాత £10,000 విలువను పొందడానికి £2,000 అసలు కోసం అవసరమైన వార్షిక వడ్డీ రేటును నిర్ణయించండి.

OR

- b) The fixed costs of producing a good are 8, and the variable costs are $3 + 5Q$ per unit. Find expressions for total cost T C and average cost AC. Evaluate T C and AC when $Q = 10$. Sketch the graph of AC as a function of Q.

ఒక వస్తువును ఉత్పత్తి చేయడానికి స్థిర వ్యయాలు 8 మరియు వేరియబుల్ వ్యయాలు యూనిట్‌కు $3 + 5Q$.మొత్తం ధర (TC) మరియు సగటు ధర (AC) కోసం వ్యక్తీకరణలను కనుగొనండి. $Q = 10$ అయినప్పుడు TC మరియు AC లను కనుగొని Q ని AC లో ప్రమేయంగా గ్రాఫ్‌ను గీయండి.

4. a) $x - 3y - 2z = 5$, $4x + y + 2z = 116$, $6y + 5z = 47$ మూడు ఏక కాల సమీకరణాల వ్యవస్థను సాధించండి.

OR

- b) Find the equilibrium prices of three interdependent commodities whose prices P_1, P_2, P_3 satisfy:

$$P_1 + P_2 + 3P_3 = 37, 3P_1 + 2P_2 + 4P_3 = 79, 2P_1 + 3P_2 + 5P_3 = 76.$$

$P_1 + P_2 + 3P_3 = 37, 3P_1 + 2P_2 + 4P_3 = 79, 2P_1 + 3P_2 + 5P_3 = 76$ లను సంతృప్తి పరిచే మూడు పరస్పర ఆధారిత వస్తువుల సమతౌల్య ధరల P_1, P_2, P_3 ను కనుగొనండి.

5. a) A car manufacturer's supply and demand functions at time t for a particular car model are $Q_{S,t} = 3P_{t-1} - 12$, $Q_{D,t} = -4P_t + 28$. Show that over time, the car's price will converge and give the equilibrium value.

ఒక నిర్దిష్ట కారు మోడల్ కు t సమయానికి కార్ తయారీదారు సరఫరా మరియు డిమాండ్ విధులు

$$Q_{S,t} = 3P_{t-1} - 12, Q_{D,t} = -4P_t + 28. \text{ కాలక్రమేణా, కారు ధర అభిసరిస్తుంది మరియు సమతౌల్య విలువను ఇస్తుంది.}$$

OR

- b) A bank savings account pays 5% per annum interest. Initially, a saver deposits £1,000. After 10 years, what will be the value of this customer's savings account if 1. no further deposits are made; 2. £100 is deposited at the end of each year?

బ్యాంక్ సేవింగ్స్ ఖాతా సంవత్సరానికి 5% వడ్డీని చెల్లిస్తుంది. ప్రారంభంలో, సేవర్ £1,000 డిపాజిట్ చేస్తాడు. 10 సంవత్సరాల తర్వాత, క్రింది సందర్భాలలో ఈ కస్టమర్ యొక్క పొదుపు ఖాతా విలువ ఎంత అవుతుంది

1. తదుపరి డిపాజిట్లు చేయకుంటే;
2. ప్రతి సంవత్సరం చివరిలో £100 జమ చేయబడితే?

★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc (PHY SCI.) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
RENEWAL ENERGY & ENERGY HARVESTING
(GENERIC ELECTIVE)

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

1. Answer any EIGHT Questions ఏవైనా ఎనిమిది ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి

- (a) Write the applications of solar energy. సౌర శక్తి యొక్క అనువర్తనాలను వ్రాయండి
- (b) Explain briefly about the environmental impact on solar power
సౌరశక్తి పై పర్యావరణ ప్రభావం గురించి క్లుప్తంగా వివరించండి
- (c) Write a short note on Non-renewable energy sources పునరుద్ధరించలేని శక్తి వనరులను గురించి రాయండి
- (d) Explain about solar pond సోలార్ పాండ్ గురించి వివరించండి
- (e) How distilled water is produced using solar still-Explain
సోలార్ స్టిల్ని ఉపయోగించి స్వేదనజలం ఎలా ఉత్పత్తి చేయబడుతుందో వివరించండి
- (f) What do you mean by photovoltaic conversion and mention applications of solar panels
ఫోటోవోల్టాయిక్ కన్వర్షన్ అంటే ఏమిటి మరియు సౌర ఫలకాల యొక్క అనువర్తనాలను వ్రాయండి
- (g) What are the Advantages and Disadvantage of Wind Energy
విండ్ ఎనర్జీ యొక్క ప్రయోజనాలు మరియు అప్రయోజనాలు గురించి వ్రాయండి
- (h) Write is difference between CNG and LPG. CNG మరియు LPG మధ్య వ్యత్యాసాలను వ్రాయండి.
- (i) Write a short note on Waste-to-Energy. వేస్ట్-టు-ఎనర్జీని గురించి వ్రాయండి.
- (j) What is Tidal Energy? టైడల్ ఎనర్జీ అంటే ఏమిటి?
- (k) Explain briefly about mini-hydel power plant మినీ-హైడల్ పవర్ ప్లాంట్ గురించి క్లుప్తంగా వివరించండి
- (l) Write a list of the main tidal energy barrage schemes ప్రధాన టైడల్ ఎనర్జీ బ్యారేజీ పథకాల జాబితాను వ్రాయండి

SECTION - B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL Questions. అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి

2. (a) Explain different types of energy sources. వివిధ రకాల శక్తి వనరులను వివరించండి.

OR

- (b) Explain construction and working of Pyrheliometer to measure solar radiation.

సౌర వికిరణాన్ని కొలవడానికి వుపయోగించే పైరీ హీలియోమీటర్ నిర్మాణం మరియు పనిచేయు విధానమును వివరించండి.

3. (a) What is a Solar Collector ? Explain briefly about different types of solar collectors.

సోలార్ కలెక్టర్ అంటే ఏమిటి? వివిధ రకాల సోలార్ కలెక్టర్ల గురించి క్లుప్తంగా వివరించండి.

OR

- (b) Explain the Solar dryer and mention its advantages

సోలార్ డ్రైయర్ను వివరించండి మరియు దాని ప్రయోజనాలను పేర్కొనండి

4. (a) What is Wind Energy? Explain briefly about the horizontal & Vertical Windmills.

పవన శక్తి అంటే ఏమిటి? క్షితిజ సమాంతర & నిలువు విండింగ్స్ గురించి క్లుప్తంగా వివరించండి.

OR

- (b) Explain various types of Biogas plants

వివిధ రకాల బయోగ్యాస్ ప్లాంట్లను వివరించండి

5. (a) What is Geothermal energy? Explain different types of Geothermal powerplants

భూఉష్ణ శక్తి అంటే ఏమిటి? వివిధ రకాల జియోథర్మల్ పవర్ ప్లాంట్ల గురించి వివరించండి

OR

- (b) What is Ocean thermal energy conversion (OTEC)? Explain different types of OTEC power plant

ఓషన్ థర్మల్ ఎనర్జీ కన్వర్షన్ (OTEC) అంటే ఏమిటి? వివిధ రకాల OTEC పవర్ ప్లాంట్లను వివరించండి

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B Sc (PHY SCI) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
CHEMISTRY OF COSMETICS, FOOD PROCESSING, DRUGS AND PHARMACEUTICALS
GENERIC ELECTIVE PAPER

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (8 X 4 = 32 Marks)**1. Answer any EIGHT Questions**

- Write a short note on cosmetics సౌందర్య సాధనాలు పై లఘు వ్యాఖ్య రాయండి
- Explain creams with examples క్రీమ్స్ గురించి ఉదాహరణలతో వివరించండి
- Explain perfumes with examples పరిమళాలు లను ఉదాహరణలతో వివరించండి
- Explain about food processing ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ గురించి వివరించండి
- Write about common food adulterants with examples ఆహార కల్తీ లను ఉదాహరణలతో వివరించండి ?
- Write a short note on food labeling ఫుడ్ లేబులింగ్ పై లఘు వ్యాఖ్యను రాయండి
- Define disease, write about causes of diseases వ్యాధిని నిర్వచించండి, వ్యాధుల కారణాల గురించి వ్రాయండి
- Explain ADME of drugs ఔషధాల ADME ని వివరించండి
- Write a short on drug formulation ఔషధ సూత్రీకరణపై ఒక చిన్న వ్యాఖ్య వ్రాయండి
- Explain chemotherapeutic agents with examples కెమోథెరపీటిక్ ఏజెంట్లను ఉదాహరణలతో వివరించండి
- Explain drugs acting on CNS(Central nervous system) కేంద్ర నాడీ వ్యవస్థ పై పనిచేసే మందులను వివరించండి
- Write a short note on vitamins విటమిన్లపై ఒక చిన్న వ్యాఖ్య రాయండి

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL the Questions** కింది అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి

- Explain the chemistry and applications of deodorants and antiperspirants?
డియోడరెంట్స్ మరియు యాంటిపెర్స్పిరెంట్స్ యొక్క కెమిస్ట్రీ మరియు అప్లికేషన్లను వివరించండి?
OR
  - Explain the essential oils and their importance in the cosmetic industry with reference to eugenol, geraniol, sandalwood oil, eucalyptus?
యూజీనాల్, జెరానియోల్, గంధపు నూనె, యూకలిప్టస్సు సంబంధించిన ముఖ్యమైన నూనెలు మరియు సౌందర్య పరిశ్రమలో వాటి ప్రాముఖ్యతను వివరించండి?
- Explain the classification of different types of packaging materials?
వివిధ రకాల ప్యాకేజింగ్ పదార్థాల వర్గీకరణను వివరించండి?
OR
  - Explain the food adulterants in some common food items and their identification with examples?
కొన్ని సాధారణ ఆహార పదార్థాలలో ఆహార కల్తీలు మరియు వాటి గుర్తింపును ఉదాహరణలతో వివరించండి?
- Explain the chemical name, generic name and trade names with examples?
డ్రగ్స్ యొక్క రసాయన పేరు, సాధారణ పేరు మరియు వ్యాపార పేర్లను ఉదాహరణలతో వివరించండి?
OR
  - Explain the classification of formulation of drugs? ఔషధాల సూత్రీకరణ వర్గీకరణను వివరించండి?
- Explain the classification of drugs based on therapeutic action?
చికిత్సా చర్య ఆధారంగా ఔషధాల వర్గీకరణను వివరించండి?
OR
  - Explain the function and deficiency of the following Hormones కింది హోర్మోన్ల పనితీరు మరియు లోపాన్ని వివరించండి
i) Insulin ఇన్సులిన్   ii) Testosterone టెస్టోస్టెరాన్   iii) Oestrogen ఓస్టెరాన్

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B Sc (LIFE SCI.) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
WATER RESOURCES MANAGEMENT
GENERIC ELECTIVE

TIME: 3 Hrs.]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)**1. Answer any EIGHT questions**

a) Distribution of water	నీటి యొక్క విస్తరణ
b) Conservation of water	నీటి యొక్క సంరక్షణ
c) Recycling of water	నీటి యొక్క పున చక్రియం
d) Water harvesting	నీటి నిల్వ
e) Recharge trenches	ఇంకుడు కందకాలు
f) Importance of rain water	వర్షపు నీటి ప్రాముఖ్యత
g) Percolation tank	పర్కొలేషన్ ట్యాంక్
h) Contour trenches	కాంటూర్ కందకాలు
i) Farm pond	పొలపు కుంట
j) Aims of Mission Bhagiratha	మిషన్ భగీరథ పథకం యొక్క ఉద్దేశ్యాలు
k) Implementation of Mission Kakatiya	మిషన్ కాకతీయ యొక్క అమలు
l) Minor irrigation tanks	చిన్న తరహా సేద్యపు కుంటలు

SECTION - B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL the questions**

2. a) Write about the various types of water resources and their importance on earth?
భూమిపై గల వివిధ నీటి వనరుల గురించి మరియు వాని ప్రాముఖ్యత గురించి రాయండి ?

OR

- b) Explain about the hydrological cycle? నీటి వలయం గురించి వివరించండి ?

3. a) Write about the methods of roof top rain water harvesting in urban areas?
పట్టణాలలో డాబాల పై నుండి వచ్చే వర్షపు నీటి నిలువ పద్ధతుల గురించి రాయండి ?

OR

- b) Explain about the impact of overuse water resources and their control measures?
నీటి వనరుల అతి వినియోగం వలన కలిగే అనర్ధాలు మరియు వాటి యొక్క నివారణ చర్యలను వివరించండి ?

4. a) What is water watershed? Explain about water shed management?
వాటర్ షెడ్ అనగానేమి? దాని యొక్క నిర్వహణ గురించి వివరించండి ?

OR

- b) Write an essay on water pollution? నీటి కాలుష్యం పై ఒక వ్యాసం రాయండి ?

5. a) Explain the objectives and implementation of mission Bhagiratha?
మిషన్ భగీరథ పథకం యొక్క లక్ష్యాలు మరియు అమలు ను వివరించండి ?

OR

- b) Write about the aims and objectives of Mission Kakatiya?
మిషన్ కాకతీయ పథకం యొక్క ఉద్దేశ్యాలు మరియు లక్ష్యాల గురించి రాయండి ?

★★★★★

FACULTY OF ARTS/SOCIAL SCIENCES
B.A. V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
TELANGANA ECONOMY
GENERIC ELECTIVE

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)**I. Answer any FIVE Questions**

ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి:

a. Tertiary Sector	సేవా రంగం
b. Seasonal Employment	రుతు సంబంధ ఉద్యోగిత
c. Urbanization	పట్టణీకరణ
d. New Seed Technology	నూతన విత్తన సాంకేతికత
e. Agriculture marketing	వ్యవసాయ మార్కెట్
f. Infrastructure Development	అవస్థాపన సౌకర్యాల అభివృద్ధి
g. Tourism	పర్యాటక రంగం
h. Telangana Industrial Policies	తెలంగాణ పారిశ్రామిక విధానాలు

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL the Questions అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి :

2. a) Describe the sector wise contribution to Gross State Domestic Product in Telangana.
తెలంగాణ రాష్ట్ర స్థూలదేశీయ ఉత్పత్తిలో వివిధ రంగాల వాలూను వివరించండి.
(OR) (లేదా)
- b) Explain the trends in per capita income in Telangana State.
తెలంగాణ రాష్ట్రంలో తలసరి ఆదాయ పోకడలను వివరించండి.
3. a) Examine Occupational structure in Telangana State.
తెలంగాణ రాష్ట్రంలో వృత్తిపర కూర్పును పరిశీలించండి.
(OR) (లేదా)
- b) Describe the status of unemployment in Telangana State
తెలంగాణ రాష్ట్ర నిరుద్యోగ స్థితిని వివరించండి.
4. a) Examine recent trends in production and productivity of food and non-food crops in Telangana.
తెలంగాణలో ఆహార మరియు ఆహారేతర పంటల ఉత్పత్తి మరియు ఉత్పాదకతలో ప్రస్తుత పోకడలను పరిశీలించండి.
(OR) (లేదా)
- b) Describe the Telangana State irrigation policies.
తెలంగాణ రాష్ట్ర నీటిపారుదల విధానాలను వివరించండి.
5. a) Explain the Industrial policies and programs of Telangana State.
తెలంగాణ రాష్ట్ర పారిశ్రామిక విధానాలను, కార్యక్రమాలను తెలపండి.
(OR) (లేదా)
- b) Write about TS-iPASS.
TS-iPASS గురించి వ్రాయండి.
6. a) Explain the role of service sector in state economic development.
రాష్ట్ర ఆర్థికాభివృద్ధిలో సేవారంగ పాత్రను వివరించండి.
(OR) (లేదా)
- b) Describe the progress of Transport in Telangana State.
తెలంగాణలో రవాణారంగ అభివృద్ధిని వివరించండి.

★★★★★

FACULTY OF ARTS/SOCIAL SCIENCE
B.A/B.A (L) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
TELANGANA ECONOMY
GENERIC ELECTIVE PAPER

Time: 3 Hours]

[Max. Marks:80

Part I

(Marks: 5 × 4 = 20)

مندرجہ ذیل سے کسی پانچ سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔

Seasonal Eemployment	(b) موسمی روزگار	Tertiary Sector	(a)-I شعبہ تریٹری (خدمات)
New Seed Technology	(d) نئی بیج ٹیکنالوجی	Urbanization	(c) شہریانہ
Infrastructural Facilities	(f) بنیادی سہولتیں	Agricultural Marketing	(e) زرعی تجارت
Telangana Industrial Policies	(h) تلنگانہ صنعتی پالیسیاں	Tourism	(g) سیاحت

Part II

(Marks: 5 × 12 = 60)

درج ذیل سے تمام سوالات کے جوابات تفصیل سے لکھیے۔

2 (A) ریاست تلنگانہ کے (مجموعی) گھریلو پیداوار کی شعبہ جاتی (سیکٹروں) شراکت کے بارے میں وضاحت سے لکھیے۔

Describe the sector wise contribution to Gross State Domestic Product in Telangana

(i)

(B) ریاست تلنگانہ کے فی کس آمدنی کے رجحانات کو وضاحت سے لکھیے۔

Explain the trends in per capita income in Telangana State.

3 (A) ریاست تلنگانہ میں پیشہ وارانہ ڈھانچے کا جائزہ لیجیے۔

Examine Occupational structure in Telangana State

(ii)

(B) ریاست تلنگانہ میں بے روزگاری کی حالت بیان کریں۔

Describe the status of unemployment in Telangana State

4 (A) ریاست تلنگانہ میں خوراک اور غیر خوراک کی فصلوں کی پیداوار کے حالیہ رجحانات کا جائزہ لیجیے۔

Examine recent trends in production and productivity of food and non-food crops in Telangana

(iii)

(B) ریاست تلنگانہ کے آب پاشی کی پالیسیوں کو وضاحت سے لکھیے۔

Describe the Telangana State irrigation policies.

5 (A) ریاست تلنگانہ کی صنعتی پالیسیوں اور پروگراموں کی وضاحت کیجیے۔

Explain the Industrial policies and programs of Telangana State

(iv)

(B) TS-iPASS کے بارے میں لکھیے

Write about TS-iPASS.

6 (A) ریاست تلنگانہ کی معاشی ترقی میں خدمت کے شعبہ کے کردار کو وضاحت سے لکھیے۔

Explain the role of service sector in state economic development.

(v)

(B) ریاست تلنگانہ میں حمل و نقل (ٹرانسپورٹ) کی ترقی کو مفصل لکھیے۔

Describe the progress of Transport in Telangana State.

*****

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
INDIAN NATIONAL MOVEMENT (1857- 1947 CE)
GENERIC ELECTIVE

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION- A (5 X 4 = 20 Marks)**1. Answer any FIVE Questions**

a) Tantia Thope	తాంతియా తోపే
b) Prarthana Samaj	ప్రార్థనా సమాజం
c) Jallianwala Bagh	జలియన్ వాలాబాగ్
d) Chandrashekar Aazad	చంద్రశేఖర్ ఆజాద్
e) Indian National Congress	భారత జాతీయ కాంగ్రెస్
f) Indian National Army	ఇండియన్ నేషనల్ ఆర్మీ
g) Cripps Proposal	క్రిప్స్ రాయబారం
h) Narayana Guru	నారాయణ గురు

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)**Answer ALL Questions అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానమిమ్ము.**

2. a) Discuss about Bramha Samaj and Aarya Samaj బ్రహ్మ సమాజం మరియు ఆర్య సమాజం ల గురించి చర్చించండి.

OR /లేదా

- b) Write the Causes & Results of 1857 Revolt. 1857 తిరుగుబాటు కు గల కారణాలు మరియు ఫలితాలు వ్రాయుము.

3. a) Write about the role of Moderates and Extremists in the Indian national movement.

భారత జాతీయోద్యమంలో మితవాదుల - అతివాదుల పాత్రను గూర్చి వ్రాయుము.

OR /లేదా

- b) Write an essay on Home rule movement హోం రూల్ ఉద్యమం పై ఒక వ్యాసం రాయుము.

4. a) Write an essay on Civil disobedience movement. శాసనోల్లంఘన ఉద్యమం పై ఒక వ్యాసం రాయండి.

OR /లేదా

- b) Explain the key role of Revolutionaries in the Indian Freedom Struggle.

భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమం లో విప్లవకారులు నిర్వహించిన పాత్రను తెలపండి.

5. a) Discuss the Peasant Movements during the British period

బ్రిటిష్ పాలనలో జరిగిన రైతాంగ ఉద్యమాల గురించి రాయండి.

OR /లేదా

- b) Describe the role played by Subhash Chandra Bose in the Indian independence struggle.

సుభాష్ చంద్రబోస్ భారత స్వాతంత్ర్య సమరంలో నిర్వహించిన పాత్ర ను వివరించుము.

6. a) Explain about how communalism and communalism politics are the cause of the Partition of India

మత తత్వవాదం, మతతత్వ రాజకీయాలు భారత దేశ విభజనకు ఏవిధంగా కారణ భూతమైనవీ వివరింపుము.

OR /లేదా

- b) Write an essay on Quit India Movement క్వీట్ ఇండియా ఉద్యమం పై ఒక వ్యాసం రాయండి.

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
INDIAN NATIONAL MOVEMENT (1857- 1947 CE)
GENERIC ELECTIVE

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION- A (5 X 4 = 20 Marks)

مندرجہ ذیل سے کسی پانچ سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔

Prarthana Samaj	پرارتھنا سماج (b)	Tantia Thope	(a)-I تانتیا تے ٹوپے
Chandrashekar Azad	چندر شیکھر آزاد (d)	Jallianwala Bagh	(c) جلیانوالہ باغ
Indian National Army	انڈین نیشنل آرمی (f)	Indian National Congress	(e) انڈین نیشنل کانگریس
Narayana Guru	گرو نارائن (h)	Cripps Proposal	(g) کریپس کی تجویز

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

درج ذیل سے تمام سوالات کے جوابات تفصیل سے لکھیے۔

2 (A) برہما سماج اور آریا سماج کے بارے میں وضاحت سے لکھیے۔

Discuss about Bramha Samaj and Aarya Samaj

(۱)

(B) 1857 کی بغاوت کے اسباب اور نتائج مفصل لکھیے۔

Write the Causes & Results of 1857 Revolt.

3 (A) ہندوستانی تحریک میں اعتدال پسند اور انتہا پسندوں کے کردار پر ایک نوٹ لکھیے۔

Write about the role of Moderates and Extremists in the Indian national movement.

(۱)

(B) ہوم رول تحریک پر ایک مضمون لکھیے۔

Write an essay on home rule movement

4 (A) سیول نافرمانی کی تحریک پر ایک نوٹ لکھیے۔

Write an essay on Civil disobedience movement

(۱)

(B) ہندوستان کی جدوجہد آزادی میں انقلابیوں کا کیا کلیدی کردار رہا وضاحت سے لکھیے۔

Explain the key role of Revolutionaries in the Indian Freedom Struggle

5 (A) برطانوی دور میں کسانوں کی تحریکات کے بارے میں آپ کیا جانتے ہیں تفصیل سے لکھیے۔

Discuss the Peasant Movements during the British period

(۱)

(B) ہندوستان کی جدوجہد آزادی میں سبھاش چندر بوس کا کیا کردار رہا اپنے الفاظ میں لکھیے۔

Describe the role played by Subhash Chandra Bose in the Indian independence struggle.

6 (A) فرقہ پرستی اور فرقہ پرست سیاست کیسے تقسیم ہند کی وجہ بنی؟ مفصل لکھیے۔

Explain about how communalism and communalism politics are the cause of the Partition of India

(۱)

(B) ہندوستان چھوڑ دو تحریک پر ایک مضمون لکھیے۔

Write an essay on Quit India Movement.

*****

FACULTY OF ARTS/SOCIAL SCIENCES
B.A. V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
GOOD GOVERNANCE
GENERIC ELECTIVE

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)**I. Answer any FIVE Questions**

ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి:

a. E-Governance	E - గవర్నెన్స్
b. Rule of Law	రూల్ ఆఫ్ లా
c. Types of Governance	పాలనలో రకాలు
d. State Human Rights Commission	రాష్ట్ర మానవ హక్కుల సంఘం
e. Transparency	పారదర్శకత
f. RTI Act 2005	RTI Act 2005
g. Ombudsman	అంబుడ్స్మెన్
h. Civil Society	పౌర సమాజం

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL the Questions అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి :

2. a) Explain the concept of Good Governance.
సుపరిపాలన భావంను వివరింపుము.
(OR) (లేదా)
b) Write about the importance of Good Governance.
సుపరిపాలన యొక్క ప్రాముఖ్యతను గూర్చి వ్రాయుము.
3. a) Write an essay on Civil Society.
పౌర సమాజం పై ఒక వ్యాసాన్ని వ్రాయుము.
(OR) (లేదా)
b) What is Accountability and explain its concept?
జవబుదారీతనం అంటే ఏమిటి? తెల్పి దాని యొక్క భావంను వివరింపుము.
4. a) Critically examine the Role of National Human Rights Commission to protect the Human Rights.
మానవ హక్కులు పరిరక్షణలో జాతీయ మానవ హక్కుల సంఘం యొక్క పాత్రను విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలించుము.
(OR) (లేదా)
b) Explain the relationship between Rule of Law and Human Rights.
రూల్ ఆఫ్ లా మరియు మానవ హక్కులు మధ్యగల సంబంధాన్ని వివరింపుము.
5. a) Write about the main features of Citizen Charter.
సిటిజన్ చార్టర్ యొక్క ముఖ్య లక్షణాలను వ్రాయుము.
(OR) (లేదా)
b) What is Social Audit and explain the main principles of Social Audit?
సామాజిక తనిఖీ అంటే ఏమిటి? తెల్పి దాని యొక్క ముఖ్య నియమాలును వివరింపుము.
6. a) Explain the main elements of Good Governance.
సుపరిపాలన యొక్క ముఖ్య లక్షణాలును వివరింపుము.
(OR) (లేదా)
b) Discuss the Role of ICT in Rural Development.
గ్రామీణాభివృద్ధిలో ICT యొక్క పాత్రను చర్చించుము.

★★★★★

FACULTY OF COMMERCE
B.Com V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
BUSINESS ECONOMICS – వ్యాపారఅర్థశాస్త్రము

GENERIC ELECTIVE PAPER

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1. **Answer any FIVE Questions.**

- a) Isoquants – సమోత్పత్తి రేఖలు
- b) Individual demand – Market demand వ్యక్తిగత డిమాండ్ – మార్కెట్ డిమాండ్
- c) Market equilibrium - మార్కెట్ సమతౌల్యము
- d) Cobb-Duglas Production Function - కాబ్-డగ్లస్ ఉత్పత్తి సిద్ధాంతము
- e) Average Revenue-Marginal Revenue - సరాసరి ఆదాయము – ఉపాంత ఆదాయము
- f) Cross Demand - జాత్యంతర డిమాండ్
- g) Opportunity cost – అవకాశ వ్యయము
- h) Isocosts – సమాన వ్యయరేఖలు

SECTION - B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer All the Questions

2. a) Explain the Law of Diminishing Marginal Utility and its limitations, importance in Economics?
క్షీణోపాంత ప్రయోజన సూత్రం అనగానేమి? దీని పరిమితులను మరియు ఆర్థిక శాస్త్రంలో దీని ప్రాముఖ్యతను వివరింపుము ?

OR

b) Explain Micro and Macro Economics and their differences?

సూక్ష్మ మరియు స్థూల ఆర్థిక శాస్త్రాలు అనగానేమి? వాటి మధ్య గల తేడాలను వివరించండి?

3. a) What is Elasticity of Demand – Explain Methods of measurement of elasticity of demand?

డిమాండ్ వ్యాకోచత్వం అనగానేమి – డిమాండ్ వ్యాకోచత్వం ని కొలిచే పద్ధతులను వివరించండి ?

OR

b) What is principle of Demand ? State the factors influencing the demand?

డిమాండ్ సూత్రము అనగా నేమి? డిమాండును ప్రభావితం చేసే కారకాలను వివరించండి?

4. a) Explain consumer equilibrium with indifference curve analysis?

ఉదాసీనత వక్ర రేఖల సహాయంతో వినియోగ దారుని మిగులు భావనను వివరించండి

OR

b) What is supply in economics? Discuss the Law of Supply?

ఆర్థిక శాస్త్రములో సప్లై అనగానేమి? సప్లై సిద్ధాంతమును వివరించండి?

5. a) Explain the Law of Variable proportions? చారానుపాత సిద్ధాంతమును వివరించండి ?

OR

b) Explain different types of economies of scale? వివిధ రకాల తరహా ననుసరించి ప్రతిఫలాలను వివరించండి?

6. a) What is Break Even Analysis and explain its uses and limitations?

బ్రేక్ ఈవెన్ విశ్లేషణ అనగానేమి? మరియు దాని యొక్క ఉపయోగాలను, పరిమితులను వివరించండి ?

OR

b) Explain different types of Costs of Production? వివిధ రకాల ఉత్పత్తి వ్యయాలను వివరించండి?

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
MOBILE COMMERCE
(GENERIC ELECTIVE)

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1 Answer any FIVE of the following questions

- A Define Mobile Commerce and give an example of its application
- B Explain the role of GPS and triangulation in Mobile Commerce applications
- C Define Bluetooth technology and its application in Wireless Personal Area Networks (WPAN).
- D Write the significance of Mobile Payment in M-Commerce.
- E What are the limitations of M-Commerce? Provide two examples for each.
- F Give the key considerations for user interface and application design in Mobile Commerce
- G Explain how Mobile Entertainment service leverages mobile technology
- H Briefly explain how has M-Commerce impacted traditional retail businesses?

SECTION - B (4 X 15 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a)** Analyze the impact of Mobile Commerce on the retail industry, providing specific examples of how it has changed consumer behaviour and business strategies
- OR**
- b)** Explain the key differences between E-Commerce and M-Commerce, focusing on their unique features and challenges.
- 3 a)** Explore the communication protocols used in Mobile Commerce, including WAP and i-Mode, and how they facilitate data transfer.
- OR**
- b)** Describe the importance of mobile device application software and its role in enhancing the user experience in Mobile Commerce.
- 4 a)** Discuss the key features of Wireless Local Area Network (WLAN) and Wireless Metropolitan Area Network (WMAN) technologies
- OR**
- b)** "5G is considered a game-changer in the field of wireless communications". Discuss the challenges and opportunities presented by 5G technology
- 5 a)** Analyze the impact of Mobile Advertising on businesses and consumers, and discuss key advertising strategies
- OR**
- b)** Describe the role of Mobile Office in improving work productivity and collaboration, citing relevant examples.

★★★★★

FACULTIES OF ARTS/SCIENCE/COMMERCE/SOCIAL SCIENCES/MANAGEMENT
B.A/B.Sc/B.Com/B.B.A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATION NOV 2023
GENERAL ENGLISH - V

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (4 X 5 = 20 Marks)

Q1. Answer any FOUR of the following.

a) **Transfer the following information into a flow chart.**

To write something, we need a piece of paper. Do you know how paper is made? The making of paper involves many stages. Wood, grass, bamboo and rags are used as raw material for making paper. First, the raw material collected is turned into pulp. The raw items are then cut into pieces and soaked in water before being converted to pulp. Then, to whiten this pulp, lime is added. This mixture is boiled at high pressure. After this, the pulp is allowed to pass through wire meshes. The pulp turns into sheets, which are removed from the mesh while they are still wet. The wet sheets are passed over heated rollers to get rid of water. Finally, this paper is dried so as to make thin sheets of paper.

b) **Look at the following picture and write a paragraph describing it.**c) **Write a dialogue between two friends about how they spent their summer vacation.**d) **Write a telephone conversation between the principal and a parent as the principal congratulates him on his son's success.**e) **Read the passage and answer the following questions.**

Dr A. P. J. Abdul Kalam was born on 15 October 1931 at Rameshwaram, Tamil Nadu. He was a scientist, teacher, visionary and a humanist. He played a crucial role in the development of India's missiles and the nuclear weapons programme. He was the President of India from 2002 to 2007. Kalam earned a BE degree in Aeronautical Engineering from the Madras Institute of Technology and in 1958 joined the Defense Research and Development Organisation (DRDO). He then joined the Indian Space Research Organisation (ISRO), where he worked as the Project Director for SLV-III, India's first indigenous Satellite Launch Vehicle. He rejoined the DRDO in 1982 and planned the production of a number of missiles, which earned him the nickname 'Missile Man of India'. Dr.Kalam led a simple life and motivated the youth and the nation until the last moment of his life. He passed away on 27 July 2015 while addressing students in Shillong, Meghalaya.

- i. From which lesson is the above passage taken?
- ii. What is DrKalam's nickname?
- iii. When was Kalam born?
- iv. What is the full form of DRDO?
- v. How many visions did Kalam have for India?

f) **Read the passage and answer the following questions.**

Over a long period of time, it is observed that there is a rise in temperatures of the earth. This has affected the wildlife, animals, humans, and every living organism on earth. Glaciers have been melting, many countries have started water shortage, flooding, erosion and all this is because of global warming. No one can be blamed for global warming except for humans. Human activities such as gases released from power plants, transportation, and deforestation have resulted in the increase of gases such as carbon dioxide, CFCs, and other pollutants in the earth's atmosphere. The main question is how can we control the current situation and build a better world for future generations. It starts with little steps by every individual. Start using cloth bags made from sustainable

(Contd.....)

materials for all shopping purposes, instead of using the high-watt lights, use the energy-efficient bulbs, switch off the electricity, don't waste water, abolish deforestation and encourage planting more trees. Shift the use of energy from petroleum or other fossil fuels to wind and solar energy. Instead of throwing out the old clothes, donate it to someone so that it is recycled. Donate old books, don't waste paper. Above all, spread awareness about global warming. Every little thing a person does towards saving the earth will contribute in big or small amounts. It's important that we learn that 1% effort is better than no effort. Pledge to take care of Mother Nature and speak up about global warming.

- i. Why are glaciers melting?
- ii. What are the gasses that cause global warming?
- iii. How does deforestation affect global warming?
- iv. What are the renewable and nonrenewable energies mentioned?
- v. What is the paragraph about?

SECTION - B (Marks: 60)

Answer ALL the questions.

Q2.A Write your Statement of Purpose that describes your academic interest, purpose, objectives, and motivation in undertaking admission in MS Computer Science in a foreign university. **(10 M)**

OR

B. Write an application letter to the principal for issuing you a migration certificate to join another university. **(10 M)**

Q3.A. Write a CV to apply for the post of English lecturer in a residential degree college. **(10 M)**

OR

B. Prepare a speech on the topic of the advantages and disadvantages of the mobile phone. **(10 M)**

Q4. Answer any TWO of the following questions. **(2 X 10 = 20 M)**

- a. How did Swami Vivekananda establish the superiority of Hindu religion/Indian thought.
- b. Give an account of the three visions of Dr.Kalam for India and how they might be achieved according to him.
- c. SavitribaiPhule was the first-generation Indian feminist? Elucidate.

Q5. Answer any FOUR of the following questions. **(4 X 5 = 20 M)**

- a. What are the evils that have long possessed this earth, according to Swami Vivekananda?
- b. What is the doctrine of the Gita?
- c. According to Dr.Kalam what were the four milestones of his career?
- d. What should Indians do to strengthen the country?
- e. How did SavitribaiPhule strive for emancipation of women?
- f. What did you learn about SavitribaiPhule from the unfortunate events that led to her death?

★★★★★

UG/502/NOV23

FACULTY OF ARTS/SCIENCE/COMMERCE/SOCIAL SCIENCES/MANAGEMENT
BA/ B.COM/ B.SC/BBA. V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
TELUGU –V
(SECOND LANGUAGE)

Time: 3 Hours]

[Max Marks: 80

విభాగం – ఎ (4 x 5 = 20 మార్కులు)

I. ఈ క్రింది ఏవైనా నాలుగు ప్రశ్నలకు సంక్షిప్త సమాధానములు రాయండి

- ఎ) పాట లక్షణాలు తెలపండి
- బి) రుబాయి ని నిర్వచించండి
- సి) వ్యాసం ప్రాముఖ్యత తెలపండి
- డి) వ్యాసం ఆవిర్భావం వివరించండి
- ఇ) ముందుమాటను ఎక్కడ ఉపయోగిస్తారు
- ఎఫ్) పుస్తక సమీక్ష అనగా ఏమిటి

విభాగం – బి (3 X 20 = 60 మార్కులు)

II. ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు వ్యాసరూప సమాధానములు రాయండి

- 2. (ఎ) “పద్యం ఒక విశిష్ట సాహిత్య ప్రక్రియ” వివరించండి
(లేదా)
(బి) మినీ కవిత లక్షణాలు సోదాహరణంగా వర్ణించండి
- 3. (ఎ) వ్యాసం ఆధునిక దశలో విస్తరించిన విధం వివరించండి
(లేదా)
(బి) వ్యాసరచనలో భాషాప్రయోగ ప్రాముఖ్యత ఎట్టిది
- 4. (ఎ) సాహిత్య అధ్యయన ప్రయోజనాలు తెలియజేయండి
(లేదా)
(బి) జానపద సాహిత్యం ప్రత్యేకతలు తెలపండి

★★★★★

FACULTIES OF ARTS/SCIENCE/SOCIAL SCIENCE/COMMERCE
B.A/ B.Sc/B.COM/B.B.M V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
HINDI - V

Time : 03 Hours

(Second Language)

Max. Marks : 80

PART – A

(अंक : 4 X 5 = 20)

निम्नलिखित किन्हीं चार (4) प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

1. अ) राष्ट्रभाषा और राजभाषा हिन्दी के अंतर को स्पष्ट कीजिए ?
आ) विश्विक स्तर पर हिन्दी भाषा के प्रचार पर टिप्पणी लिखिए ?
इ) हिन्दी के विभिन्न प्रकार की साहित्यिक विधाओं का परिचय दीजिए ?
ई) नाटक के तत्वों पर अपनी टिप्पणी लिखिए ?
उ) मुद्रण क्या है ? टिप्पणी लिखिए।
ऊ) जनसंचार माध्यमों के स्वरूप को रेखांकित कीजिए ?

PART – B

(अंक : 3 X 20 = 60)

निम्नलिखित निबन्धात्मक प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

2. अ) प्रयोजनमूलक हिंदी के क्षेत्र को निर्धारित करते हुए उसकी मौलिक विशेषताओं पर निबन्ध लिखिए ?
अथवा
आ) संपर्क भाषा की भूमिका को रेखांकित करते हुए, उसकी विभिन्नताओं पर निबन्ध लिखिए ?
3. अ) हिंदी कविता के उद्भव एवं विकास पर विस्तार से लिखिए ?
अथवा
आ) हिंदी उपन्यास के स्वरूप को स्पष्ट करते हुए उसकी विकास यात्रा का वर्णन कीजिए ?
4. अ) विभिन्न जनसंचार माध्यमों की चर्चा करते हुए उसकी प्रमुख विशेषताओं पर प्रकाश डालिए ?
अथवा
आ) रेडियो एवं दूरदर्शन की भूमिका पर विस्तार से प्रकाश डालिए ?

* * * * *

FACULTY OF ARTS/SCIENCE/SOCIAL SCIENCE/COMMERCE/MANAGEMENT
B.A/B.Sc/B.Com/BBA V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
SANSKRIT - V
SECOND LANGUAGE

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (4 X 5 = 20 Marks)

1. Answer any FOUR Questions:

सूचना: अधोनिर्दिष्टेषु चतुर्णां प्रश्नः समाधेयाः

- मधुरविजयकाव्यरचयित्रीमुद्दिश्यलघुनिबन्धं लिखत ।
- ससन्दर्भव्याख्यानं कुरुत । सत्यं वद । धर्मं चरा ।
- भरतमुनिमुद्दिश्यलघुनिबन्धं लिखत ।
- उपमालङ्काराम्लक्ष्यलक्षणपूर्वकं विशदयत ।
- ससन्दर्भव्याख्यानं कुरुत ।
- तरमैतुर्णनिदधावेतदेति ।
- मारविमहाकविमुद्दिश्यलघुनिबन्धं लिखत ।

SECTION – B (4 X 15 = 60 Marks)

Answer ALL Questions:

सूचना: सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः

- द्वयोः प्रतिपदार्थतात्पर्यं च लिखत ।
  - धियः प्रकाशादुपदेशसंभृतात्तमोहितारुण्यविजृम्भितं जनाः ।
समुज्झितुं तात भवन्ति पारितास्तदेतदाकर्णयितुं त्वमर्हसि ॥
  - युवानमज्ञातानयागमक्रमं स्वतत्रमैखर्यमदोद्धतं नृपम् ।
विपक्षणेन व्यसनानुबन्धजाक्षिणोतिचन्द्रं क्षणदेवतामसी ॥
  - हितानि कुर्वन्नपि नानुशक्तये जनस्तजल्पन्परुषं नृपाः ।
पयांसि वर्षन्नपि किं न भीषणः कठोरविस्फूर्जयुगर्जितो घनः ॥
  - तदेवमात्यं न्यवधार्य घैर्यतस्तथाविधेयं मवतातिधीमता ।
यथेयमेकान्तचलाभवन्दगुणैर्लभतलक्ष्मीस्थिखामनारतम् ॥
- द्वयोः अलङ्कारौ लक्ष्यलक्षणपूर्वकं विशदयत ।
  - अप्रस्तुतप्रश्नांसा (आ) दृष्टान्तः (इ) दीपकम् (ई) अनन्वयः
- मुरुशिष्यान् किम् अनुशासाति।
अथवा
“ब्रह्मशक्तिर्गरीयसी” इति पाद्यभागे अग्निवायुइन्द्रादीनां पराजयं – विवृणुत ।
- द्वौ महाकविशास्त्रकारौ उद्दिश्य निबन्धी लिखत ।
  - कौटिल्यः (आ) पाणिनिः (इ) श्रीहर्षः (ई) माघः

★★★★★

(Section-A)

4X5= 20

درج ذیل سے کسی چار سوالات کے مختصر جوابات لکھیے۔

- 1- اداریہ کسے کہتے ہیں؟ اپنے الفاظ میں لکھیے۔
- 2- ورلڈ وائیڈ ویب سائٹ (www) کسے کہتے ہیں؟
- 3- صحافت کی تعریف کیجیے۔
- 4- ابلاغیات کے اجزاء پر نوٹ لکھیے؟
- 5- مولانا ابوالکلام آزاد کی صحافتی خدمات کے بارے میں اپنی معلومات قلمبند کیجیے۔
- 6- فیچر نگاری کے بارے میں آپ کیا جانتے ہیں مختصر لکھیے؟

(Section-B)

3X20=60

درج ذیل کے تمام سوالات کے جوابات تفصیل سے لکھیے۔

- (a) 7- ماس میڈیا (ذرائع ابلاغ) کی تعریف اور اس کی تاریخ لکھیے۔
- یا
- (b) 7- انٹرنیٹ کی تعریف اور اس کی ترقی بیان کیجیے۔
- (a) 8- ہندوستان میں صحافت کی ابتداء بیان کیجیے۔
- یا
- (b) 8- اخبار کے اہم گوشے کون کون سے ہیں؟ تفصیل سے لکھیے۔
- (a) 9- مراسلہ نگاری کے بارے میں آپ کیا جانتے ہیں؟ مفصل لکھیے۔
- یا
- (b) 9- خبر کسے کہتے ہیں اس کے تشکیلی عناصر کون کون سے ہیں؟ مفصل لکھیے۔

☆☆☆☆☆☆

B.A./B.Sc./B.Com./B.B.A. V SEMESTER (CBCS) Examination, NOV 2023
ARABIC - V
Second Language
Modern Prose, Poetry & History of Arabic Literature
Time: 3 hours **Max Marks: 80**

SECTION-A

I. Answer all questions. Each question carries 5 marks(4x5=20 Marks)

1. Answer any TWO of the following questions:

(1) أجب عن السؤالين من الآتية:

١. في أي شيء تظهر المساواة في الحج؟
 ٢. أين ولد أبو الكلام آزاد؟
 ٣. اذكر العام الذي ولد فيه آزاد؟
 ٤. من أكرم الناس عند الله؟

2. Convert any FIVE of the following words from singular into plural:

(2) هاتخمسة جموع من الكلمات الآتية:

لون - عزيز - معهد - صف - مجلة - طبقة - غني - قائد

3. Write any FIVE meanings from the following words:

(3) اكتبخمسة معان من الكلمات الآتية:

شده - تابع - يصرف - حق - إحياء - الأسنان - فقراء - نور

4. Write a short note on any ONE of the following writers:

(4) اكتب عن أحد الكاتبين بالإجمال:

١. الجاحظ

٢. الحريري

Section-B

II. Answer all questions. Each question carries 15 marks(4x15=60 Marks)

5. (a) Describe the summary of the lesson "بطل الحرية":

(5) (ألف) أكتب خلاصة درس "بطل الحرية"

(OR)

(b) Translate the following paragraph with reference to the context

(ب) ترجم الفقرة التالية مع الإشارة إلى نصها :

إن الإسلام دين المساواة الإنسانية، وهو يقرر أن الناس متساوون كأسنان المشط، والمساواة ضدها التفاضل، ولا تفاضل بين الناس باعتبار الجنس واللون والحسب والجاه، وإنما التفاضل باعتبار العمل الصالح والتقوى.

(.....dtnoC)

6. (a) Write any FIVE opposite words from the following:

(6) اكتب خمسة أضداد من الكلمات الآتية:

عجمي - القوي - الحاكم - طاعة - توحيد - المخدوم - ليلا - أذلة

(OR)

(b) Answer any FIVE of the following questions:

(ب) أجب خمسة أسئلة من الآتية:

- 1- هل الإسلام دين المساواة؟
- 2- اذكر ميزات تفسيره "ترجمان القرآن"؟
- 3- ما هي المجالات والجرائد التي أصدرها آزاد؟
- 4- ما اسم أبي الكلام آزاد؟
- 5- في أي شيء تظهر المساواة في الصلاة؟
- 6- ما اسم القاضي؟
- 7- كيف تظهر المساواة في الصلاة؟
- 8- أي ولد أبو الكلام آزاد؟

7) (a) Write the summary of the lesson "العلم":

(8) (ألف) أكتب خلاصة درس "العلم":

(OR)

(b) Fill in the blanks with the given suitable words:

(ب) املا الفراغات الآتية بكلمة مناسبة:

- 1- ..... لأهل العلم أعداء
- 2- ..... تغني، عطور، زهور
- 3- على الهدى لمن ..... أدلاء
- 4- لن تنالوا البر ..... مما تحبون

7. (a) Write in detail about the development of the prose in Abbasside period:

(9) (ألف) اكتب مفصلاً عن تطور النثر في العصر العباسي:

(OR)

(b) What do you know about the writer "ابن المقفع"? Write in detail:

(ب) ماذا تعرف عن الكاتب ابن المقفع؟ اكتب عنها بالتفصيل:

*****

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
ZOOLOGY – V (A)
PHYSIOLOGICAL CHEMISTRY AND ENDOCRINOLOGY

Time: 3Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (8 X 4 = 32 Marks)

1. Answer any EIGHT questions ఏవైనా ఎనిమిది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి

a) Deamination	డిఆమినేషన్
b) Oxidative Phosphorylation	ఆక్సికరణ ఫాస్ఫోరైలేషన్
c) DNA	DNA
d) Steroidal hormone	స్టెరాయిడ్ హార్మోన్
e) Phospholipid	ఫాస్ఫోలిపిడ్
f) Enzyme	ఎంజైమ్
g) Hormone	హార్మోన్
h) Peptide hormone	పెప్టైడ్ హార్మోన్
i) Catecholamines	కాటెకోలమైన్లు
j) Vasopressin	వాసోప్రెసిన్
k) FSH	FSH
l) Parathyroid Hormone	పారాథైరాయిడ్ హార్మోన్

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL the questions క్రింది అన్ని ప్రశ్నలకు జవాబులివ్వండి**

2. a) What is carbohydrates? Write about the classification and functions of carbohydrates?
 కార్బోహైడ్రేట్లు అంటే ఏమిటి? కార్బోహైడ్రేట్ల వర్గీకరణ మరియు విధుల గురించి వ్రాయండి?

OR/లేదా

b) Explain Urea cycle pathway? యూరియావలయం వివరించండి?

3. a) Write an essay on beta oxidation of fatty acid ? కొవ్వు ఆమ్లం యొక్క బీటా ఆక్సికరణపై ఒక వ్యాసం వ్రాయండి

OR/లేదా

b) What is enzyme inhibition? Write about the types of enzyme inhibition?
 ఎంజైమ్ నిరోధం అంటే ఏమిటి? ఎంజైమ్ నిరోధం రకాలు గురించి వ్రాయండి?

4. a) What is hormone? Explain classification and mechanism of action of hormones?
 హార్మోన్ అంటే ఏమిటి? హార్మోన్ల చర్య యొక్క వర్గీకరణ మరియు యంత్రాంగాన్ని వివరించండి?

OR/లేదా

b) What is homeostasis? Explain homeostasis with different examples?
 హోమియోస్టాసిస్ అంటే ఏమిటి? వివిధ ఉదాహరణలతో హోమియోస్టాసిస్ని వివరించండి?

5. a) Describe the structure, hormones and functions of Thyroid gland ?
 థైరాయిడ్ గ్రంథి నిర్మాణం, హార్మోన్లు మరియు విధులను వివరించండి?

OR/లేదా

b) Describe the hormones of Gonads and its role in reproduction ?
 గోనాడ్స్ యొక్క హార్మోన్లు మరియు ప్రత్యుత్పత్తిలో దాని పాత్రను వివరించండి

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS, NOV 2023
ZOOLOGY – V (C)
IMMUNOLOGY AND ANIMAL BIOTECHNOLOGY

Time : 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (8 X 4 = 32 Marks)

1. Write short notes on any EIGHT of the following questions ఏవేని ఎనిమిదింటిపై లఘు వ్యాఖ్య వ్రాయుము

a) CD4 Cells	CD4 కణాలు
b) Bone marrow	అస్థిమజ్జ
c) Lines of defense of immune system	అసంక్రామ్యత వ్యవస్థ లోని రక్షణ రేఖలు
d) Antigen	ప్రతిజనకం
e) Opsonisation.	ఆప్సోనైజేషన్
f) Type II hypersensitivity	Type-II అతిగ్రాహకత్వం
g) pBR322	pBR322
h) Restriction endonucleases	రెస్ట్రిక్షన్ ఎండోన్యూక్లియేజులు
i) Transgenesis	ట్రాన్స్ జెనెసిస్
j) Hybridoma Technology	హైబ్రిడోమ టెక్నాలజీ
k) Biopesticide	జీవకీటక నాశనులు
l) Mammary gland as animal bioreactor	జంతు బయోరియాక్టర్లుగా క్షీర గ్రంధులు

SECTION -B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL the questions (అన్నిప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయుము)**

2. a) Define immunity and write about the types of immunity
అసంక్రామ్యత అనగా నేమి? అసంక్రామ్యత రకాలను తెలుపండి
- OR**
- b) What is Major histocompatibility complex (MHC)? Write about its structure and function
మేజర్ హిస్టోకంపాటబిలిటీ కాంప్లెక్స్(MHC) అనగానేమి? MHC యొక్క నిర్మాణం మరియు విధులను తెలుపండి
3. a) Write about the Structure, classification and functions of antibodies
ప్రతి దేహాల నిర్మాణం, వర్గీకరణ మరియు విధులను తెలుపండి
- OR**
- b) Write about immunodeficiency diseases అసంక్రామ్యతలోప వ్యాధులను గూర్చి వ్రాయండి
4. a) Write about the process of Recombinant DNA(rDNA) technology and its applications
పునః సంయోజక DNA (rDNA) టెక్నాలజీ ప్రక్రియను గూర్చి వ్రాసి అనువర్తనాలను తెలుపండి.
- OR**
- b) What is cloning?. Write about various cloning methods
క్లోనింగ్ అనగా నేమి? క్లోనింగ్ లోని వివిధ పద్ధతులను గూర్చి వ్రాయండి
5. a) What is In Vitro fertilization (IVF) ? Write in detail about the IVF procedure
ఇన్ విట్రో ఫలదీకరణ(IVF) అనగా నేమి? IVF ప్రక్రియను విపులంగా వివరించండి
- OR**
- b) What are stem cells? Write about their types and applications
మూల కణాలు అనగా నేమి? వాటిలోని రకాలు, అనువర్తనాలను తెలుపండి

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
MATHEMATICS - V
LINEAR ALGEBRA

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 100

SECTION –A (8 X 5 = 40 Marks)

1. Answer any EIGHT Questions.

- a) Show that the set $S = \{(1, 0, 0), (1, 1, 0), (1, 1, 1)\}$ form a basis for $\mathbb{R}^3$.
సమితి $S = \{(1, 0, 0), (1, 1, 0), (1, 1, 1)\}$ అనేది $\mathbb{R}^3$ కి ఆధారం అని చూపండి .
- b) Show that the vector $u = (1, 2, 3)$ is in the Span(H) where $H = \{(1, 0, 0), (1, 1, 0), (1, 1, 1)\}$
 $H = \{(1, 0, 0), (1, 1, 0), (1, 1, 1)\}$ ఐతే $u = (1, 2, 3)$ అనే సదిశ H తో జనిత సమితిలో ఉంటుందని చూపండి.
- c) Show that $W = \{(a, b, c, d) / a = b\}$ is a Sub space of $\mathbb{R}^4$.
 $W = \{(a, b, c, d) / a = b\}$, $\mathbb{R}^4$ లో ఉపాంతరాలం అనిచూపండి .
- d) If 1, -1, 2 are an Eigen values a matrix A of order 3 then find trace(A), det(A).
1, -1, 2 లు మాత్రిక A యొక్క లాక్షణిక మూలాలు ఐతే A యొక్క జాడ మరియు నిర్ధారకాలను కనుక్కోండి.
- e) Define the Null space of a matrix $A_{m \times n}$ and show that Null(A) is a Subspace of $\mathbb{R}^n$.
మాత్రిక యొక్క శూన్యతను నిర్వచించి, మాత్రిక A యొక్క శూన్యతరాన్ని మరియు పరిమాణాన్ని కనుక్కోండి.
- f) Find the Characteristic polynomial and eigen values of the matrix $A = \begin{bmatrix} 1 & -3 & -1 \\ 0 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}$
మాత్రిక $A = \begin{bmatrix} 1 & -3 & -1 \\ 0 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}$ యొక్క లాక్షణిక సమీకరణాన్ని మరియు లాక్షణిక విలువలను కనుక్కోండి.
- g) $B = \{(1, 2), (1, 1)\}$ is basis of $\mathbb{R}^2$ and $[u]_B = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix}$ then find u
 $B = \{(1, 2), (1, 1)\}$ $\mathbb{R}^2$ కి ఆధారం మరియు $[u]_B = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix}$ ఐతే u ని కనుక్కోండి.
- h) Find complex Eigen values of $A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{bmatrix}$.
 $A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{bmatrix}$. యొక్క లాక్షణిక విలువలను కనుక్కోండి.
- i) If $A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$, find the matrix P such that $P^{-1}AP = D$.
 $A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$ ఐతే $P^{-1}AP = D$ అయ్యేటట్లు P అనే మాత్రికను కనుక్కోండి.
- j) If $u = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix}$ then find v in $\mathbb{R}^2$ such that $uv^T = \begin{bmatrix} 1 & -3 & 4 \\ 2 & -6 & 8 \end{bmatrix}$
 $u = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix}$ మరియు $uv^T = \begin{bmatrix} 1 & -3 & 4 \\ 2 & -6 & 8 \end{bmatrix}$ ఐతే v ని $\mathbb{R}^2$ లో కనుక్కోండి.
- k) Compute the Orthogonal projection of $\begin{bmatrix} 1 \\ 7 \end{bmatrix}$ onto the line through $\begin{bmatrix} -4 \\ 2 \end{bmatrix}$ and the origin.
 $\begin{bmatrix} 1 \\ 7 \end{bmatrix}$ అనే సదిశ పై $\begin{bmatrix} -4 \\ 2 \end{bmatrix}$ యొక్క లంబ విక్షేపనాన్ని కనుక్కోండి.
- l) Define an Inner product space and find the inner product of $u = (1, -1, 2)$ and $v = (2, 0, -1)$.
అంతర్లబ్ధతరాన్ని నిర్వచించి $u = (1, -1, 2)$ మరియు $v = (2, 0, -1)$ ల అంతర లబ్ధాన్ని గానించండి.

(Contd.....)

SECTION – B (4 X 15 = 60 Marks)
Answer ALL the Questions.

2. a) Find the basis and dimension of Col(A), Nul(A) where the matrix A is $\begin{bmatrix} -3 & 6 & -1 & 1 & -7 \\ 1 & -2 & 2 & 3 & -1 \\ 2 & -4 & 5 & 8 & -4 \end{bmatrix}$.

$$A = \begin{bmatrix} -3 & 6 & -1 & 1 & -7 \\ 1 & -2 & 2 & 3 & -1 \\ 2 & -4 & 5 & 8 & -4 \end{bmatrix} \text{ ఐతే Col(A), Nul(A) ల యొక్క ఆధారం మరియు పరిమాణాన్ని కనుక్కోండి.}$$

OR

- b) State and prove spanning set theorem. ఒక సమితి జనిత సిద్ధాంతాన్ని రాసి నిరూపించండి.

3. a). Find Eigen values and Eigen vectors of the matrix $A = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 4 & 1 \end{bmatrix}$

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 4 & 1 \end{bmatrix} \text{ యొక్క లాక్షణిక మూలాలు మరియు సదిశాలను కనుక్కోండి.}$$

OR

- b). Show that the Eigen vectors corresponding to distinct Eigen values are Linearly Independent.
 విభిన్న లాక్షణిక మూలాల యొక్క లాక్షణిక సదిశాలు రుజు స్వాతంత్రాలు అని చూపండి.

4. a). Diagonalize the matrix $A = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 4 & 1 \end{bmatrix}$

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 4 & 1 \end{bmatrix} \text{ మాత్రిక A ను వికర్ణీకరణ చేయండి.}$$

OR

- b). Construct the general solution of the system $X' = AX$ where $A = \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}$

$$A = \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \text{ ఐతే } X' = AX \text{ యొక్క సాధనను కనుక్కోండి.}$$

5. a). Construct the Orthonormal basis of a subspace W of $\mathbb{R}^4$ where

$$W = \text{span} \{ (1, 1, 1, 1)^T, (0, 1, 1, 1)^T, (0, 0, 1, 1)^T \}$$

$$W = \text{span} \{ (1, 1, 1, 1)^T, (0, 1, 1, 1)^T, (0, 0, 1, 1)^T \} \text{ ఐతే W యొక్క ఆర్థోనోర్మల్ ఆధారాన్ని కనుక్కోండి}$$

OR

- b). State and prove Parallelogram Law.

సమలంబ సూత్రాన్ని రాసి నిరూపించండి

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
CROP PRODUCTION - V
BIOPESTICIDES AND BIOFERTOLIZERS

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

1 Answer any EIGHT questions

- a Insect pathogens
- b Entomopathogenic organisms
- c Use of botanicals
- d Precaution in biopesticide application
- e Microorganisms important for agriculture
- f Nodule formation
- g Potassium biofertilizer
- h Biofertilizer production in India
- i Bioremediators
- j Associative nitrogen fixation
- k Application technology of biofertilizers in seeds and seedlings
- l Fermentation

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Write an account on the different microbial biopesticides studied by you
OR
b Explain the concepts and classification of biopesticides
- 3 a Describe symbiotic and non- symbiotic nitrogen fixation
OR
b Discuss on the mass production and scaling up of production of biopesticides
- 4 a Write about microbes beneficial for recycling of organic wastes and composting
OR
b Discuss on the mass production of different liquid based biofertilizers
- 5 a Describe the various aspects of introduction, importance and scope of biopesticides
OR
b Explain the different Plant Growth Promoting Biofertilizers (PGPR)

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B.SC V SEMESTER (CBCS R - 19) EXAMINATIONS NOV 2023
FORESTRY - V

FUNDAMENTALS OF WILD LIFE, WILD LIFE MANAGEMENT AND WILD LIFE CONSERVATION

TIME: 3 HRS]

[MAX MARKS: 80

SECTION-A (8 X 4 =32 Marks)

1 Answer any EIGHT questions

- a Poisonous snakes
- b Non-flying birds
- c Lions and Tigers
- d Endemism
- e Wet land improvement
- f Red Book Data
- g Safari Parks
- h WLPSI
- i Captive Breeding
- j Reptiles
- k Pug mark count method
- l Gene Bank

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Explain the general characters of Aves and Mammals
OR
b Write about the classification and distribution of wild life in India
- 3 a Describe IUCN in detail with suitable examples
OR
b Explain the different methods of indirect wild life census of animals
- 4 a Write a detailed account on any two wild life sanctuaries studied by you
OR
b Describe the biosphere reserves in India
- 5 a Discuss on Project Tiger and Musk Deer Project
OR
b Write a detailed account on the importance of wild life

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A. V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
POLITICAL SCIENCE – V(A)
INTERNATIONAL RELATIONS

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)**1. Answer any FIVE Questions**

ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి:

a. Colonialism	వలస వాదము
b. NATO	నాటో
c. Panchasheela	పంచశీల
d. Kashmir Issue	కశ్మీర్ సమస్య
e. Multinational Companies (MNC's)	బహుళజాతి కంపనీలు
f. Triple Alliance	త్రిరాజ్య కూటమి
g. Cold War	ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం
h. Non-Alignment	అతీనోద్దమం

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL the Questions అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి :

2. a) Explain the meaning and nature of Colonialism.
వలసవాదం యొక్క అర్థము మరియు స్వభావమును వివరించుము.
(OR) (లేదా)
- b) Examine the causes for the outbreak of the First World War.
మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం అకస్మాత్తుగా వ్యాపించటానికి కారణాలను పరిశీలించుము.
3. a) Discuss the principles of Indian Foreign Policy.
భారత విదేశాంగ విధానం యొక్క ప్రధాన సూత్రాలను చర్చించుము.
(OR) (లేదా)
- b) What is Non-Alignment? Explain the chief motives of Non-Alignment.
అతీనోద్దమము అనగా నేమి? అతీనోద్దమ ముఖ్య లక్ష్యాలను వివరించుము.
4. a) Explain the role for Non State actors in International Relations.
అంతర్జాతీయ సంబంధాలలో రాజ్యేతర పాత్రధారుల పాత్రను వివరించుము.
(OR) (లేదా)
- b) What do you understand by the term International Relations? Discuss the nature and scope of International Relations.
అంతర్జాతీయ సంబంధాలు అనే పదాన్ని ఏమని అర్థం చేసుకున్నావు? అంతర్జాతీయ సంబంధాల స్వభావము మరియు పరిధిని గురించి చర్చించుము.
5. a) Discuss the nature of Indo-Pak relations since Independence.
స్వాతంత్ర్యానంతరము భారత్-పాకిస్తాన్ సంబంధాల స్వభావమును చర్చించుము.
(OR) (లేదా)
- b) Write about recent development in India-Sri Lanka relations.
భారత్-శ్రీలంక సంబంధాలలో ఇటీవలి పరిణామాల గురించి వ్రాయండి.
6. a) What is meant by Cold War? What are the different phases of Cold War? Explain.
ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం అనగా నేమి? ప్రచ్ఛన్న యుద్ధ విభిన్న దశలను వివరించుము.
(OR) (లేదా)
- b) Write a short essay on American Hegemony.
అమెరికా ఆధిపత్యంపై ఒక చిన్న వ్యాసము వ్రాయుము.

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A. V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
POLITICAL SCIENCE – V(A)
INTERNATIONAL RELATIONS

پرچہ سیاسیات سمسٹر-V (بین الاقوامی تعلقات)

Time: 3 Hours]

[Max. Marks:80

Part -A

(Marks: 5 × 4 = 20)

مندرجہ ذیل سے کسی پانچ سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔

Multinational Companies (MNC's)	(e) ملٹی نیشنل کمپنیز	Colonialism	(a) نوآبادیات
Triple Alliance	(f) ٹریپل الائنس	NATO	(b) ناٹو
Cold War	(g) سرد جنگ	Pancha Sheel	(c) پنچ شیل
Non-Alignment	(h) ناوابستہ تحریک	Kashmir Issue	(d) مسئلہ کشمیر

Part -B

(Marks:5 × 12= 60)

مندرجہ ذیل سے تمام سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔

2- (a) نوآبادیات کے مفہوم اور نوعیت کی وضاحت کیجیے۔

(یا) Explain the meaning and nature of Colonialism.

(b) پہلی جنگ عظیم کے آغاز اور اسباب کا جائزہ لیجیے۔

Examine the causes for the outbreak of the First World War.

3- (a) ہندوستانی خارجہ پالیسی کے اصولوں کے بارے میں لکھیے۔

(یا) Discuss the principles of Indian Foreign Policy.

(b) ناوابستہ تحریک کیا ہے؟ ناوابستہ تحریک کے بنیادی محرکات کی وضاحت کریں۔

What is non-Alignment? Explain the chief motives of non-Alignment

4- (a) بین الاقوامی تعلقات میں غیر ریاستی اداکاروں کے کردار کی وضاحت کیجیے۔

(یا) Explain the role for Non-State actors in International Relations.

(b) بین الاقوامی تعلقات کیا ہیں؟ بین الاقوامی تعلقات کی نوعیت اور وسعت کو بیان کیجیے۔

What do you understand by the term International Relations? Discuss the nature and scope of International Relations.

5- (a) آزادی کے بعد سے ہند-پاک کے مابین تعلقات کو وضاحت سے لکھیے۔

(یا) Discuss the nature of Indo-Pak relations since Independence.

(b) -ہندوستان- سری لنکا کے مابین تعلقات کے بارے میں لکھیے۔

Write about recent development in India-Sri Lanka relations.

6- (a) سرد جنگ کیا ہے؟ سرد جنگ کے مختلف مراحل کو وضاحت سے لکھیے۔

(یا) What is meant by Cold War? What are the different phases of Cold War? Explain.

(b) -امریکی بالادستی پر مضمون لکھیے۔

Write a short essay on American Hegemony

*****

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B. A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS, NOV 2023
OFFICE MANAGEMENT - V
HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)1 **Answer any FIVE questions**

a	Nature of HRM	మానవ వనరుల నిర్వహణ స్వభావం
b	Differences between Personnel Management and HRM	Personnel మేనేజ్మెంట్ మరియు HRM మధ్య తేడాలు
c	Objectives of Human Resource Planning	మానవ వనరుల ప్రణాళిక యొక్క లక్ష్యాలు
d	Induction	ఇండక్షన్
e	Process of Performance appraisal	పనితీరు అంచనా ప్రక్రియ
f	Central Pay Commission	సెంట్రల్ పే కమిషన్
g	Concept of morale	నైతికత యొక్క భావన
h	Types of training	శిక్షణ రకాలు

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)**Answer ALL questions**

- 2 A Explain the scope and importance of Human Resource Management.
మానవ వనరుల నిర్వహణ యొక్క పరిధి మరియు ప్రాముఖ్యతను వివరించండి
- OR**
- B Define Human Resource Management and discuss its evolution.
మానవ వనరుల నిర్వహణను నిర్వచించండి మరియు దాని పరిణామాన్ని చర్చించండి.
- 3 A Explain the concept and process of Manpower Planning.
మ్యాన్ పవర్ ప్లానింగ్ యొక్క భావన మరియు ప్రక్రియను వివరించండి.
- OR**
- B Discuss the process and methods of recruitment. రిక్రూట్మెంట్ ప్రక్రియ మరియు పద్ధతులను చర్చించండి.
- 4 A Explain the concept and importance of Performance appraisal.
పనితీరు అంచనా యొక్క భావన మరియు ప్రాముఖ్యతను వివరించండి.
- OR**
- B Explain the objectives and techniques of Performance appraisal.
పనితీరు అంచనా యొక్క లక్ష్యాలు మరియు పద్ధతులను వివరించండి.
- 5 A Define compensation administration and discuss the principles of Pay.
పరిహారం నిర్వహణను నిర్వచించండి మరియు చెల్లింపు సూత్రాలను చర్చించండి.
- OR**
- B Explain the disciplinary procedure relating to employees.
ఉద్యోగులకు సంబంధించిన క్రమశిక్షణ విధానాన్ని వివరించండి.
- 6 A Explain the scope and importance of Human Resource Development.
మానవ వనరుల అభివృద్ధి యొక్క పరిధి మరియు ప్రాముఖ్యతను వివరించండి.
- OR**
- B Explain various learning theories. వివిధ అభ్యాస సిద్ధాంతాలను వివరించండి.

★★★★★

FACULTY OF ARTS
B. A (L) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
SPECIAL AUTHOR

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

సెక్షన్ - A (5 X 4 = 20 మార్కులు)

- 1 ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి
- a బసవోదాహరణం
  - b శైవ భక్తి సిద్ధాంతం
  - c శతక లక్షణాలు
  - d మూఢ భక్తి స్వభావాలు
  - e మల్లిఖార్జున పండితారాధ్యుడు
  - f సోమన సంస్కృత రచనలు
  - g శరణు బసవ గద్య
  - h దేశికవిత

సెక్షన్ - B (5 X 12 = 60 మార్కులు)

ఈ క్రింది అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి

- 2 A పాల్కురికి సోమన లఘు రచనలను పరిచయం చేయండి
లేదా
 B రగడల లక్షణాలను తెల్పి పాల్కురికి సోమన రచించిన రగడలను పరిచయం చేయండి
- 3 A సోమన అనుభవసారం రచనను పరిచయం చేయండి
లేదా
 B అనుభవసారంలోని భక్తిభావ క్రియార్పణ విధిని పరిచయం చేయండి
- 4 A వృషాధిప శతకం ఆధారంగా శివ భక్తి రీతిని చర్చించండి
లేదా
 B భక్తి శతక లక్షణాలను తెలిపి వృషాధిప శతక ప్రత్యేకతను వివరించండి
- 5 A బెజ్జమహాదేవి లోని మాతృ స్వభావాన్ని వివరించండి
లేదా
 B శివ భక్తులలో బెజ్జమహాదేవి భక్తి తత్పరత ప్రత్యేకతను వివరించండి
- 6 A పర్వత ప్రకరణం లోని శివ భక్తుల కథల విశిష్టతను వివరించండి
లేదా
 B పర్వత ప్రకరణం ఆధారంగా సోమన ద్విపద కవితా రీతులను చర్చించండి

★★★★★

FACULTY OF ARTS

B.A (L) (LANGUAGES -- SANSKRIT) V SEMESTER EXAMINATIONS NOV 2023

चम्पूरामायणम्

Time : 3 hours

SEMESTER - V

Marks: 80

अ --- विभागः

I. चतुर्णां श्लोकानां पूरयत ।

4x 5 =20

1. अच्छैर्गतिं जगति .....सत् प्रणमः ।
2. वाचं निशम्य .....निहन्त्रीम् ।
3. वाल्मीकी गीत .....जनः पितृणाम् ।
4. लक्ष्मीं तनोतु .....धुरन्धरं न ।
5. मानिषाद् .....काम मोहितम् ।
6. मनां पुराण .....रावणनामधेयः ।

आ -- विभागः

II. चतुर्णां प्रश्नानां समाधेयाः ।

4 x 15 = 60

1. भोजराज विरचिते चम्पूरामायण कविना औचित्यं विशदयत?
2. देवगणेभ्यः भगवतां नारायणेन कृतं अभयप्रधानं वाक्यं सविशेषं विशदयत?
3. गीर्वाणगणैः नारायणाय विज्ञापितं रावणद्वैत्यं ग्रन्थोक्तदिश विशदयत ?
4. रामायण काव्यावरणस्य सावतरणं लिखत ?
5. विश्वामित्रेण सहा रामाय अनुगमनं सन्निवेशं चित्रयत?
6. वामनावतार वृत्तान्तं वर्णयत ?

*****

FACULTY OF COMMERCE
B.COM V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
COST ACCOUNTING

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1. Answer any FIVE of the following

- a) Give three limitations of Financial Accounting?
- b) What is the difference between Bin Card and Stores Ledger?
- c) Do wages paid for abnormal idle time?
- d) What is Job Order Costing?
- e) Name five industries, where process costing is used.
- f) Ascertain Prime Cost and Works Cost from the following: Factory Expenses Rs.30000, Admin Expenses Rs. 20000, Labour Rs. 25000, Materials Rs. 35000 and Selling Expenses Rs. 10000.
- g) About 50 items are required everyday for a machine. A Fixed cost of Rs. 50 per order is incurred for placing an order. The inventory carrying cost per item is Rs. 0.02 per day. Find EOQ?
- h) Calculate the earning of a worker under Halsey Premium Plan (50% of time saved)?

Hourly rate guaranteed Rs. 5, Standard Time for Producing 1 dozen articles: 3 Hours, Actual time taken to produce 20 dozens: 48 Hours.

SECTION - B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL Questions.

2. a) What is Cost Accounting? State briefly the scope of Cost Accounting?

OR

- b) Prepare Cost Sheet from the following:

Particulars	2019(Rs.)	2020(Rs.)
Cost of Raw Material	30000	25000
Cost of Work In Progress	12000	15000
Cost of Stock of Finished Goods	60000	55000

Transactions during the years:

Purchases of Raw Materials Rs. 45000, Admn Overheads Rs. 30000, Wages Rs. 230000, Selling Overheads Rs. 20000 Factory Overheads Rs. 92000 and Sales Rs. 900000.

3. a) What do you mean by ABC Analysis? What are its advantages?

OR

- b) From the following prepare Stores Ledger under FIFO method?

Feb, 2023

1	Opening Balance	500 Quintals @ Rs. 25	
3	Issue	70 „	
6	Issue	100 „	
14	Received from a vendor	200 „ @ Rs. 24	
16	Issue	380 „	
25	Returned from work order	12 „ @ 24	
28	Received from Vendor	100 „ @ 26	
28	Issue	225 „	

(Contd.....)

4. a) What is meant by classification of overheads and why should it be attempted?

OR

- b) Hari Kishan has three production departments and two service departments. From the following Apportion the costs to various departments on the most equitable basis.

Rent Rs.5000, Indirect Wages Rs. 1500, Depreciation of Machinery Rs. 10000, General Lighting Rs. 600, Power Rs. 1500, Sundries Rs. 10000. Consider the following details.

Particulars	Total	A	B	C	D	E
Floor Space (sq mtr)	10000	2000	2500	3000	2000	500
Light Points	60	10	15	20	10	5
Direct Wages(Rs.)	10000	3000	2000	3000	1500	500
HP of Machines	150	60	30	50	10	-
Value of Machine(Rs)	250000	60000	80000	100000	5000	5000

5. a) What are the main features of Job Costing? Give a proforma cost sheet under such a system?

OR

- b) Following particulars relating to Job No. 777

Direct Wages:

A - 10 hours @ Rs. 2.50 per hour

B - 8 hours @ Rs. 3.00 per hour

C - 5 hours @ Rs. 4.00 per hour

Variable Overheads:

- 7000 labours hours = Rs. 7000

- 3000 labour hours = Rs. 6000

- 1000 labour hours = Rs. 4000

Fixed overheads estimated at Rs. 30000 for 7500 normal working days. You are required to calculate the cost of Job No. 777 and calculate the price to give the profit of 30% on selling price.

6. a) Distinguish between By-Products, Main Product and Joint Products.

OR

- b) A firm of building contractors began to trade on with the expenditure of Rs. 300000. Material Issued Rs. 51000, Plan used Rs. 15000, Wages incurred Rs. 81000 and other expenses Rs. 5000. Cash Received on account Rs. 128000 being 80% of the work certified. Of the plant and materials charged to the contract, plants which cost Rs. 3000 and materials which cost Rs. 2500 were lost. On the final day the plant which cost Rs. 2000 was returned to store, the cost of work done but uncertified was Rs. 1000 and materials costing Rs. 2300 were in hand on site. Charge 15% depreciation on the plant, and take to the profit and loss account $\frac{2}{3}$ of the profit received. Prepare Contract Account.

★★★★★

FACULTY OF COMMERCE
B.COM V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
COST ACCOUNTING

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1. కింది వాటిలో ఏదైనా ఐదు ప్రశ్నలకి సమాధానాలు రాయండి.
- పైనాన్నియల్ అకౌంటింగ్ యొక్క మూడు పరిమితులను ఇవ్వండి?
  - బిన్ కార్డ్ మరియు స్టోర్స్ లెడ్జర్ మధ్య తేడా ఏమిటి?
  - అసాధారణ నిష్క్రియ సమయానికి వేతనాలు చెల్లించబడతాయా?
  - జాబ్ ఆర్డర్ కాస్టింగ్ అంటే ఏమిటి?
  - ప్రాసెస్ కాస్టింగ్ ఉపయోగించబడే ఐదు పరిశ్రమలను పేర్కొనండి.
  - కింది వాటి నుండి ప్రధాన వ్యయం మరియు వర్క్స్ వ్యయంను లెక్కించండి. ఫ్యాక్టరీ ఖర్చులు రూ. 30000, అడ్మిన్ ఖర్చులు రూ. 20000, లేబర్ రూ. 25000, మెటీరియల్స్ రూ. 35000 మరియు అమ్మకపు ఖర్చులు రూ. 10000.
  - ఒక యంత్రానికి ప్రతిరోజూ దాదాపు 50 వస్తువులు అవసరమవుతాయి. స్థిర ధర రూ. ఆర్డర్ చేయడానికి 50 చెల్లించబడుతుంది. ఒక్కో వస్తువుకు ఇన్వెంటరీ క్యారీయింగ్ ఖర్చు రూ. రోజుకు 0.02. EOQని కనుగొనాలా?
  - హాల్వే ప్రీమియం ప్లాన్ (50% సమయం ఆదా) కింద కార్మికుని సంపాదనను లెక్కించాలా? గంటకు హామీ రూ. 5, 1 డజను కథనాలను రూపొందించడానికి ప్రామాణిక సమయం: 3 గంటలు, 20 డజన్ల కొద్దీ ఉత్పత్తి చేయడానికి తీసుకున్న వాస్తవ సమయం: 48 గంటలు.

SECTION - B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL Questions క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులివ్వండి.

2. ఎ) కాస్ట్ అకౌంటింగ్ అంటే ఏమిటి? కాస్ట్ అకౌంటింగ్ పరిధిని క్లుప్తంగా పేర్కొనండి?

లేదా

- బి) కింది వాటి నుండి కాస్ట్ షీట్ తయారు చేయండి:

వివరాలు	2019(రూ.)	2020(రూ.)
ముడి సరుకు	30000	25000
పురోగతిలో ఉన్న పని	12000	15000
పూర్తయిన వస్తువుల స్టాక్	60000	55000

సంవత్సరాలలో లావాదేవీలు:

ముడి సరుకుల కొనుగోళ్లు రూ. 45000, అడ్మిన్ ఓవర్ హెడ్స్ రూ. 30000, వేతనాలు రూ. 230000,

అమ్మకం ఓవర్ హెడ్స్ రూ. 20000 ఫ్యాక్టరీ ఓవర్ హెడ్స్ రూ. 92000 మరియు అమ్మకాలు రూ. 900000.

3. ఎ) మీరు ABC విశ్లేషణ అంటే ఏమిటి? దాని ప్రయోజనాలు ఏమిటి?

లేదా

- బి) కింది వాటి నుండి FIFO పద్ధతిలో స్టోర్స్ లెడ్జర్ను సిద్ధం చేయాలా?

ఫిబ్రవరి, 2023

1	ప్రారంభ నిల్వ	500 క్వింటాళ్లు @ రూ. 25
3	జారీ	70 ,,
6	జారీ	100 ,,
14	విక్రేత నుండి స్వీకరించబడింది	200 ,, @ రూ. 24

(Contd.....)

16	జారీ	380 ,,
25	వర్క్ ఆర్డర్ నుండి తిరిగి వచ్చింది	12 ,, @ రూ.24
28	విశ్రేణి నుండి స్వీకరించబడింది	100 ,, @ రూ.26
28	సంచిక	225 ,,

4. ఎ) ఓవర్డ్రాఫ్ట్ వర్గీకరణ అంటే ఏమిటి మరియు దానిని ఎందుకు వర్గీకరించాలి ?

లేదా

బి) హరి కిషన్ మూడు ప్రొడక్ట్స్ విభాగాలు మరియు రెండు సేవా విభాగాలు ఉన్నాయి. కింది కర్పూలని వివిధ విభాగాలకు అత్యంత సమానమైన ప్రాతిపదికన కేటాయించండి
అద్దె రూ.5000, పరోక్ష వేతనాలు రూ. 1500, యంత్రాల తరుగు రూ. 10000, జనరల్ లైటింగ్ రూ. 600, పవర్ రూ. 1500, వివిధాలు రూ. 10000. కింది వివరాలను పరిగణించండి.

వివరాలు	మొత్తం	A	B	C	D	E
అంతస్తు స్థలం (చ.మీ.)	10000	2000	2500	3000	2000	500
లైట్ పాయింట్స్	60	10	15	20	10	5
ప్రత్యక్ష వేతనాలు(రూ.)	10000	3000	2000	3000	1500	500
యంత్రాల HP	150	60	30	50	10	-
యంత్రం విలువ(రూ)	250000	60000	80000	100000	5000	5000

5. ఎ) జాబ్ కాస్టింగ్ యొక్క ప్రధాన లక్షణాలు ఏమిటి? అటువంటి విధానంలో ప్రొఫార్మా కాస్ట్ షీట్ ఇవ్వాలా?

లేదా

బి) జాబ్ నం. 777కి సంబంధించిన క్రింది వివరాలు

ప్రత్యక్ష వేతనాలు:

చర ఓవర్డ్రాఫ్ట్ :

A - 10 గంటలు @ రూ. గంటకు 2.50 - 7000 లేబర్స్ గంటలు = రూ. 7000

B - 8 గంటలు @ రూ. గంటకు 3.00 - 3000 శ్రమ గంటలు = రూ. 6000

C - 5 గంటలు @ రూ. గంటకు 4.00 - 1000 శ్రమ గంటలు = రూ. 4000

ఫిక్స్డ్ ఓవర్డ్రాఫ్ట్ అంచనా రూ. 7500, సాధారణ పని దినాలకు 30000. మీరు ఉద్యోగ సంఖ్య 777 వ్యయాన్ని లెక్కించాలి మరియు విక్రయ ధరపై 30% లాభాన్ని ఇవ్వడానికి ధరను లెక్కించాలి.

6. ఎ) ఉప-ఉత్పత్తులు, ప్రధాన ఉత్పత్తి మరియు ఉమ్మడి ఉత్పత్తుల మధ్య తేడాను గుర్తించండి.

లేదా

బి) బిల్డింగ్ కాంట్రాక్టర్ల సంస్థ రూ. 300000 తో వ్యాపారం చేయడం ప్రారంభించింది. మెటీరియల్ జారీ రూ. 51000, ప్లాన్ ఉపయోగించినది రూ. 15000, వేతనాలు రూ. 81000 మరియు ఇతర ఖర్చులు రూ. 5000.

ఖాతాలో వచ్చిన నగదు రూ. 128000, 80% పని ధృవీకరించబడింది. కాంట్రాక్టుకు చార్జి చేసిన దానిలో ప్లాంటు రూ. రూ. 3000 మరియు మెటీరియల్స్ రూ. 2500 నష్టపోయారు. చివరి రోజు రూ. 2000 ప్లాంట్ నిల్వకు తిరిగి వచ్చింది, ధృవీకరించబడని చేసిన పని రూ. 1000 మరియు మెటీరియల్స్ రూ. 2300 సైట్లో ఉన్నాయి. ప్లాంట్పై 15% తరుగుదల లెక్కించండి. మరియు వచ్చిన లాభంలో లాభం మరియు నష్టాల ఖాతాకి $\frac{1}{3}$ వంతు తీసుకోండి. కాంట్రాక్ట్ ఖాతాను తయారు చేయండి.

FACULTY OF COMMERCE
B.COM (INSURANCE) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
PRINCIPLES AND PRACTICE OF INSURANCE

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

Answer any FIVE questions

- 1 a What are the characteristics of insurance?
- b What do you understand by surrender value?
- c Write a short note underwriting..
- d What do you mean by nomination?
- e Write a short note about the rules of agency.
- f What do you mean by premium rating?
- g Life insurance Vs General insurance.
- h What do you understand by Proof of loss?

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2 A What is the need for insurance? Explain its benefits.

OR

- B Explain the trends of development and present status of insurance sector in India.

- 3 A Explain in detail about life insurance proposal..

OR

- B Discuss detail about utmost good faith and insurable interest..

- 4 A What are the different methods of calculating economic risk in life insurance?

OR

- B What are the different methods of calculating premium? Explain..

- 5 A Explain the steps involved in life insurance claims settlement.

OR

- B Write in detail about the steps involved in settlement of claims under general insurance.

- 6 A What are the essential qualities of an ideal insurance salesman in the present context?

OR

- B Narrate the rules of canvas business from customers' perspective.

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
B.B.A (Computer Applications) V SEM (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV-2023
MANAGEMENT INFORMATION SYSTEMS

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)

1. Answer any FIVE questions

- a) What is an Information system?
- b) List the types of decisions?
- c) How Transaction Processing system is useful?
- d) What is a decision support system?
- e) Why do you analyse the system before developing new system?
- f) Describe the role of prototyping in system development?
- g) Write about Human Resource Information System?
- h) What is firewall in security system?

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

2. (a) Explain different categories of Information systems.

(OR)

(b) Write the ethical and social issues related to Information system.

3. (a). Explain the components of Decision support system in detail.

(OR)

(b) Distinguish between MIS and Enterprise information system.

4. (a) Explain the phases in system development life cycle.

(OR)

(b). Describe the Object oriented approaches in the development of Information system

5. (a) Describe the Threats related to information system and how a system is protected?

(OR)

(b) Analyse the merits and demerits of Manufacturing Information System.

6. (a). Write the functionality of Intrusion Detection Systems.

(OR)

(b) .What is Encryption? Describe Public key infrastructure.

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
B.B.A (Artificial Intelligence) V SEM (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND MACHINE LEARNING

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 60

SECTION – A (5 X 2 = 10 Marks)

1. Answer any FIVE questions

- a) What is the relation between Artificial Intelligence and machine learning
- b) Define Rational Agent in AI
- c) Difference between Breadth first search and Depth first search
- d) Heuristic search
- e) Artificial neuron
- f) When over fitting occurs in a learning system?
- g) What is Curse of high dimensionality?
- h) Cross Validation

SECTION– B (5 X 10 = 50 Marks)

Answer ALL questions

2. (a) Describe the Foundations of Artificial Intelligence in detail.

(OR)

- (b) Explain intelligent agents and agent environment.

3. (a) Distinguish between Best first search and Greedy Best first search

(OR)

- (b) Explain Uniformed Search Strategies.

4. (a) Describe the Robot Architecture.

(OR)

- (b) Explain Perceptron algorithm with example

5. (a) How do you compute Information gain while constructing a Decision tree .

(OR)

- (b) What are the real world applications of Machine Learning?

6. (a) Describe various attribute selection methods for a model building

(OR)

- (b) Explain different metrics to evaluate the model performance.

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA (FINANCE) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
FINANCIAL MARKETS AND SERVICES

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1 **Answer any FIVE questions**

- a Global Financial Markets
- b Internet Trading
- c Operating Lease
- d Non- Fund Based Financial Services
- e Types of Mutual Funds
- f Functions of AMC
- g SEBI
- h Book Building

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2 A Discuss about: i) Types of Financial Markets ii) Regulatory Institutions
OR
B Explain the role and functions of RBI.
- 3 A Write a note on Primary Market and its activities.
OR
B Discuss about: i) Organisation of Stock Exchanges ii) Trading and Settlement in Secondary Market
- 4 A Define Hire Purchase and explain its mechanism.
OR
B What is Venture Capital? Explain its rationale.
- 5 A Define Merchant Banking and explain its mechanism.
OR
B What is credit Rating? Explain the procedure involved in credit rating of a company.
- 6 A Discuss about: i. Evaluation of Mutual Funds ii. Estimating the Net Asset Value
OR
B Discuss about: i. Advantages of Mutual Funds
ii. Mechanics of MF Operations

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA (Marketing) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
BRAND MANAGEMENT

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

- 1 **Answer any FIVE questions**
- a List the types of brand
  - b Differentiate product from brand
  - c Importance of brand communication
  - d Illustrate AIDA model
  - e Brief the pros and cons of brand extension
  - f Present the variables used for brand positioning
  - g Outline the need for brand positioning
  - h How is brand equity enhanced

SECTION - B (5 X 12 = 60 Marks)
Answer ALL questions

- 2 A Discuss the significance of brand. Will it be helpful for the business? Justify
OR
B Explain the need for brand building. How is brand launching carried out
- 3 A Elaborate the role advertising in brand creation
OR
B Discuss the branding strategies of business conglomerates in the Indian context
- 4 A Explore the critical factors that organizations need to consider when making decisions about brand extension
OR
B What is Brand Generic Branding, and how does it relate to brand extension strategies?
- 5 A Select any two brands which are repositioned and explain its impact
OR
B Determine the elements that make brand personality
- 6 A Brand awareness is brand equity and vice versa. Summarize
OR
B Analyze the impact of brand equity on brand management

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA (HR) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
ORGANIZATIONAL DEVELOPMENT

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

- 1 **Answer any FIVE questions**
- a Organizational Development
  - b Organizational Change
  - c OD programs
  - d Coaching
  - e High performance work system
  - f Team
  - g Assumptions of OD
  - h Parallel learning structure

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)
Answer ALL questions

- 2 A What do you understand by OD? Brief its evolution.
OR
B Discuss the values and limitations of OD.
- 3 A Explain in detail the Systems Theory
OR
B Explain the benefits of Teams and Team work.
- 4 A Discuss about the Six Box Model
OR
B Brief about the Generic Parallel Learning Structure Intervention Process.
- 5 A Define OD consultation. Write a short notes on Coaching and Counseling.
OR
B Discuss the techniques in Team Building.
- 6 A Write about Total Quality Management. Brief the benefits.
OR
B What do you understand by Quality of Work Life and explain the benefits.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
BOTANY – V (A)
BIODIVERSITY & CONSERVATION ((జీవవైవిధ్యం&సంరక్షణ))

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (8 X 4 = 32 Marks)

1. Answer Any Eight of the following questions (కింది ఏవైనా ఎనిమిది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి)

a) Genetics Diversity?	జన్యుపరవైవిధ్యం?
b) Cultivated Crop plant Species?	సాగు చేస్తున్న మొక్కల జాతులు?
c) Ethical Values?	నైతిక విలువలు?
d) NBPGR.?	NBPGR.
e) Loss of Agrobiodiversity?	వ్యవసాయాధారిత జీవవైవిధ్యక్షీణత?
f) Biodiversity Laws & Conventions?	జీవవైవిధ్య చట్టాలు & సమావేశాలు?
g) Cryo Preservation?	క్రయోప్రిజర్వేషన్?
h) Sacred grooves?	పవిత్రమైన తోటలు?
i) Conservation of Ecosystem Diversity?	ఆవరణ వ్యవస్థ పరమైన సంరక్షణ?
j) Fruits and Nuts?	పండ్లు & నట్స్?
k) Ornamental Plants in India?	భారతదేశంలో గల అలంకరణ మొక్కలు?
l) Avenue Trees?	రహదారి వృక్షాలు?

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL questions**

2. (a) Define Biodiversity? Describe Any Two Levels of Biodiversity?

జీవ వైవిధ్యాన్ని నిర్వచించి, ఏవేని రెండు జీవ వైవిధ్య స్థాయిలను గూర్చి వివరించండి?

(OR)

(b) Define Biodiversity? Describe Elaborately on Values of Biodiversity?

జీవ వైవిధ్యాన్ని నిర్వచించండి. జీవ వైవిధ్యం యొక్క విలువలను గూర్చి సమగ్రంగా చర్చించండి.

3. (a) Explain given below the International Organizations on Biodiversity & Conservation.

i. IUCN & ii. UNEP?

ఈ క్రింది అంతర్జాతీయ సంస్థల గూర్చి వివరించండి.? i. IUCN & ii. UNEP?

(OR)

(b) Describe International, Regional Conventions on Biodiversity. Elaborate Rio-1992 Convention?

జీవ వైవిధ్యం పై జరిగిన అంతర్జాతీయ & ప్రాంతీయ సదస్సులను తెలిపి, రియో-1992 సదస్సు గూర్చి వివరించండి?

4. (a) Define *Ex-Situ* Conservation? Describe How many methods of *Ex-situ* Conservation of plant, Animal Species పర స్థానీయ సంరక్షణ (*Ex- situ* Conservation) ను నిర్వచించి, దీని ద్వారా వృక్ష, జంతు జాతులను సంరక్షించు వివిధ పద్ధతులను గూర్చి వివరించండి.?**(OR)**(b) Define *In-Situ* Conservation? Describe How many methods of *In-situ* Conservation of plant, Animal Species?స్వ స్థానీయ సంరక్షణ (*In- situ* Conservation) ను నిర్వచించి, దీని ద్వారా వృక్ష, జంతు జాతులను సంరక్షించు వివిధ పద్ధతులను గూర్చి వివరించండి.?

5. (a) Role of the Plants in Human Welfare? మానవ సంక్షేమంలో మొక్కల ప్రాముఖ్యత వివరించండి.?

(OR)

(b) Describe Cultivated Crop Plants, Trees on their Commercial Aspects?

ముఖ్యమైన సాగు చేయు ఫల వృక్షాల గూర్చి మరియు వాటి యొక్క వాణిజ్య పరమైన అంశాల గూర్చి చర్చించండి?

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B.SC. V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
PHYSICS – V (A)
MODERN PHYSICS

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION-A (8 X 4 = 32 Marks)

1. Answer any EIGHT questions.

(a) Mention the main drawbacks of Bohr's atomic model.

బోర్ పరమాణు నమూనా యొక్క ప్రధాన లోపాలను తెలపండి.

(b) Describe briefly various types of molecular spectra.

వివిధ రకాల అణు వర్ణపటాలను సంక్షిప్తంగా వర్ణించండి.

(c) Write the possible (n, l, j) values of electrons in the first three shells of an atom.

ఒక పరమాణు మొదటి మూడు కర్పరాలలో ఎలక్ట్రాన్ యొక్క సాధ్యమైన (n, l, j) విలువలను రాయండి.

(d) Explain de Broglie hypothesis. Derive an expression for the wavelength of matter waves.

డీ బ్రోగ్లీ పరికల్పనను వివరించండి. ద్రవ్య తరంగాల తరంగ దైర్ఘ్యానికి సమాసాన్ని ఉత్పాదించండి.

(e) What are basic postulates of quantum mechanics? Explain briefly.

క్వాంటం యాంత్రిక శాస్త్ర ప్రాథమిక ప్రతిపాదనలు అంటే ఏమిటి? సంక్షిప్తంగా వివరించండి.

(f) In a Compton scattering, the incident photons have wavelength of 3×10^{-10} m. Calculate the wavelength of scattered radiation if it is viewed at 60° to the direction of incidence.కాంప్టన్ పరిక్షేపణలో, పతన ఫోటాన్ ల తరంగ దైర్ఘ్యం 3×10^{-10} m. పతన దిశకు 60° కోణంలో వెలువడే పరిక్షేపణ వికిరణ తరంగ దైర్ఘ్యాన్ని గణించండి.

(g) Mention the properties of nuclear forces. కేంద్రక బలాల ధర్మాలను తెలపండి.

(h) Describe briefly the shell model of an atomic nucleus.

పరమాణు కేంద్రకం యొక్క కర్పర నమూనాను సంక్షిప్తంగా వర్ణించండి.

(i) The mass of $^{35}_{27}\text{Cl}$ is 34.9800 amu. Find its binding energy per nucleon.

[Mass of proton = 1.007825 amu, mass of neutron = 1.008665 and 1 amu = 931 MeV]

 $^{35}_{27}\text{Cl}$ యొక్క ద్రవ్యరాశి 34.9800 amu. దాని ఒక్కొక్క కేంద్రకకణ (నగటు) బంధన శక్తి కనుక్కోండి.

(j) Write a short note on Miller indices. మిల్లర్ సూచికల గురించి లఘువ్యాఖ్య రాయండి.

(k) Describe Born-Haber cycle. బార్న్-హేబర్ వలయాన్ని వర్ణించండి.

(l) X – rays of wavelength $1.54 \text{ \AA}$ are diffracted by a crystal with the first maximum occurring at 11° . Find the separation between the lattice planes?ఒక స్ఫటికం నుండి $1.54 \text{ \AA}$ తరంగ దైర్ఘ్యం కలిగిన X – కిరణాలు వివర్తనం చెందినాయి. ఒకటవ గరిష్టం 11° వద్ద ఏర్పడింది. స్ఫటిక జాలక తలాల మధ్య అంతరాన్ని కనుక్కోండి.

(Contd.....)

SECTION - B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL Questions.**

2. (a) Explain the different quantum numbers associated with vector atom model.

సదిశా పరమాణు నమూనాకు సంబంధించిన వివిధ క్వాంటం సంఖ్యలను వివరించండి.

OR

- (b) What is Raman effect? Describe briefly the experiment to study the Raman effect with the help of a neat diagram. Explain the classical theory of Raman effect.

రామన్ ఫలితం అంటే ఏమిటి? రామన్ ఫలితాన్ని అధ్యయనం చేసే ప్రయోగాన్ని చక్కని పటసాయంతో సంక్షిప్తంగా వర్ణించండి. రామన్ ఫలితము యొక్క శాస్త్రీయ సిద్ధాంతాన్ని వివరించండి.

3. (a) Write the properties of matter waves. Describe the experiment of Davisson and Germer for the study of electron diffraction.

ద్రవ్య తరంగాల ధర్మాలను రాయండి. ఎలక్ట్రాన్ వివర్తనాన్ని అధ్యయనం చేసే డేవిసన్ మరియు జెర్మర్ ప్రయోగాన్ని వర్ణించండి.

OR

- (b) Explain the significance of a matter wave function ' ψ '. Derive Schrodinger (i) time independent and (ii) time dependent equations for matter waves.

ద్రవ్య తరంగ ప్రమేయం ' ψ ' యొక్క ప్రాముఖ్యతను వివరించండి. ద్రవ్య తరంగాలకు సంబంధించిన ష్రోడింగర్ (i) కాలము-ఆధారిత మరియు (ii) కాలము – అనాధారిత సమీకరణాలను ఉత్పాదించండి.

4. (a) Discuss in detail the liquid drop model of an atomic nucleus. Obtain semi-empirical mass formula of the nucleus.

పరమాణు కేంద్రకానికి సంబంధించిన ద్రవబిందు నమూనాను వివరంగా చర్చించండి. కేంద్రకము యొక్క అర్ధ – అనుభావిక ద్రవ్యరాశి సూత్రాన్ని రాబట్టండి.

OR

- (b) Explain the (i) principle (ii) construction and working (iii) voltage characteristic curve of a GM counter with the help of neat diagrams. Mention its advantages and disadvantages.

చక్కని పటాల సాయంతో, జి.యమ్. గణకం (i) సూత్రము (ii) నిర్మాణము మరియు పనిచేయు విధానము (iii) వోల్టేజీ అభిలక్షణ వక్రములను వివరించండి. దాని లాభాలు మరియు నష్టాలను పేర్కొనండి.

5. (a) Describe the crystal structures of the following compounds: (i) zinc blende (ZnS) (ii) CsCl (iii) NaCl

ఇక్కడ యిచ్చిన సమ్మేళనాల స్పటిక నిర్మాణాలను వర్ణించండి: (i) జింక్ బ్లెండ్ (ZnS) (ii) CsCl (iii) NaCl

OR

- (b) What is Madelung constant? Explain it with respect to sodium chloride lattice.

మేడ్ లంగ్ స్థిరాంకం అంటే ఏమిటి? సోడియం క్లోరైడ్ స్పటిక జాలకం దృష్ట్యా దానిని వివరించండి.

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
ECONOMICS – V (A)
PUBLIC ECONOMICS

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)

1. Answer any FIVE questions ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి:

- a) Definition of Public Finance - పబ్లిక్ ఫైనాన్స్ నిర్వచనం
- b) Wagner's Law- వాగ్నర్ సూత్రం
- c) Direct Taxes- ప్రత్యక్ష పన్నులు
- d) Corporate Tax కార్పొరేట్ పన్ను
- e) Balanced Budget సమతుల్య బడ్జెట్
- f) Public Goods ప్రజా వస్తువులు
- g) Public Expenditure పబ్లిక్ వ్యయం
- h) VAT వ్యాట్

SECTION- B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL the questions: అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి:

2. a) How was public finance evolved? Write the importance of public finance
 పబ్లిక్ ఫైనాన్స్ ఎలా అభివృద్ధి చెందింది? పబ్లిక్ ఫైనాన్స్ యొక్క ప్రాముఖ్యతను వ్రాయండి

OR

b) Explain the theory of multiple theory of public household
 పబ్లిక్ హౌస్ యొక్క బహుళ సిద్ధాంతం యొక్క సిద్ధాంతాన్ని వివరించండి

3. a) Discuss Peacock Wiseman theory of Public Expenditure పీకాక్ వైజ్మాన్ పబ్లిక్ ఎక్స్పెండిచర్ సిద్ధాంతాన్ని చర్చించండి

OR

b) How does public expenditure show its impact on various components of the economy?
 ఆర్థిక వ్యవస్థలోని వివిధ భాగాలపై ప్రభుత్వ వ్యయం తన ప్రభావాన్ని ఎలా చూపుతుంది?

4. a) Critically examine the benefit approach of taxation పన్నుల ప్రయోజన విధానాన్ని విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలించండి

OR

b) Define tax and explain the classification of taxes పన్నును నిర్వచించండి మరియు పన్నుల వర్గీకరణను వివరించండి

5. a) Define fiscal policy and write its objectives కోషా విధానాన్ని నిర్వచించండి మరియు దాని లక్ష్యాలను వ్రాయండి

OR

b) Illustrate the merits and demerits of indirect taxes పరోక్ష పన్నుల సుగుణాలు మరియు లోపాలను వివరించండి

6. a) What is meant by budget? Write about the Zero Based Budget?
 బడ్జెట్ అంటే ఏమిటి? జీరో బేస్డ్ బడ్జెట్ గురించి వ్రాయండి?

OR

b) What is deficit budget? What are the implications of deficit budget on economy?
 లోటు బడ్జెట్ అంటే ఏమిటి? ఆర్థిక వ్యవస్థపై లోటు బడ్జెట్ వల్ల కలిగే పరిణామాలు ఏమిటి?

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
ECONOMICS – V (A)
PUBLIC ECONOMICS

پرچہ معاشیات سمسٹر-V (A) (عوامی معاشیات)

Time: 3 Hours]

[Max. Marks:80

Part -A

(Marks: 5 × 4 = 20)

مندرجہ ذیل سے کسی پانچ سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔

Balanced Budget	(e) متوازن بجٹ	Definition of Public Finance	-1 (a) عوامی مالیہ کی تعریف
Public Goods	(f) عوامی اشیاء	Wagner's Law	(b) ویگنر کا قانون
Public Expenditure	(g) عوامی خرچ	Direct Taxes	(c) راست ٹیکس
VAT	(h) ویٹ	Corporate Tax	(d) کارپوریٹ ٹیکس

Part -B

(Marks:5 × 12= 60)

مندرجہ ذیل سے تمام سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔

- 2- (a) عوامی مالیہ کیسے تیار ہوا ہے؟ اور عوامی مالیہ کی اہمیت کو اپنے الفاظ میں لکھیے۔
- (ب) How was public finance evolved? Write the importance of public finance
- (b) عوامی گھر کے کثیر نظریے کے بارے میں وضاحت سے لکھیے۔
- Explain the theory of multiple theory of public household.
- 3- (a) Peacock Wiseman کے عوامی خرچ کے نظریہ پر بحث کیجیے۔
- (ب) Discuss Peacock Wiseman theory of Public Expenditure
- (b) عوامی خرچ معیشت کے مختلف اجزاء پر اپنا اثر کیسے ظاہر کرتے ہیں؟ لکھیے۔
- How does public expenditure show its impact on various components of the economy?
- 4- (a) ٹیکس کے فوائد کے نقطہ نظر کا تنقیدی جائزہ لیں۔
- (ب) Critically examine the benefit approach of taxation .
- (b) ٹیکس کی تعریف کیجیے؟ اور ٹیکس کی درجہ بندی کو وضاحت سے لکھیے۔
- Define tax and explain the classification of taxes .
- 5- (a) مالیاتی پالیسی کیا ہے؟ اور اس کے مقاصد بیان کریں۔
- (ب) Define fiscal policy and write its objectives.
- (b) - بالواسطہ ٹیکسوں کی خوبیوں اور خامیوں کو وضاحت سے لکھیے۔
- Illustrate the merits and demerits of indirect taxes
- 6- (a) بجٹ سے کیا مراد ہے؟ صفر پر بنیاد بجٹ کے بارے میں مفصل لکھیے۔
- (ب) What is meant by budget? Write about the Zero-Based Budget?
- (b) - خسارہ بجٹ کیا ہے؟ اور معیشت پر خسارہ بجٹ کے کیا اثرات مرتب ہوتے ہیں تفصیل سے لکھیے۔
- What is deficit budget? What are the implications of deficit budget on economy?

*****

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B. A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
ECONOMICS – V (B)
AGRICULTURAL ECONOMICS

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)

1. Answer any FIVE Questions: ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి:
- Nature of Agricultural Economics- వ్యవసాయ ఆర్థిక శాస్త్రం యొక్క స్వభావం
  - Agricultural Inputs - వ్యవసాయ ఉత్పాదకాలు
  - Agricultural Productivity - వ్యవసాయ ఉత్పాదకత
  - Shifting Cultivation - పోడు వ్యవసాయం
  - Agricultural Exports in India - భారతదేశంలో వ్యవసాయ ఎగుమతులు
  - Importance of Agricultural sector - వ్యవసాయ రంగం యొక్క ప్రాముఖ్యత
  - Growth trends of Indian Agriculture - భారతీయ వ్యవసాయం యొక్క వృద్ధి పోకడలు
  - Size of Farm in India - భారతదేశం లో కమతం పరిమాణం

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)**Answer ALL the questions: అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి**

- What factors will affect the agricultural development?
వ్యవసాయ అభివృద్ధిని ఏ అంశాలు ప్రభావితం చేస్తాయి?

OR

  - What is agricultural Economics? Explain its scope
వ్యవసాయ ఆర్థికశాస్త్రం అంటే ఏమిటి? దాని పరిధిని వివరించండి
- Discuss the concept of production function ఉత్పత్తి ఫలం యొక్క భావనను చర్చించండి

OR

  - Explain the relationship between input and product in agricultural production
వ్యవసాయ ఉత్పత్తిలో ఉత్పాదకానికి మరియు ఉత్పత్తికి మధ్య ఉన్న సంబంధాన్ని వివరించండి
- What factors will influence agricultural productivity and explain recent agricultural productivity trends in Indian agriculture
వ్యవసాయ ఉత్పాదకతను ఏ అంశాలు ప్రభావితం చేస్తాయి మరియు భారతీయ వ్యవసాయంలో ఇటీవలి వ్యవసాయ ఉత్పాదకత పోకడలను వివరిస్తాయి

OR

  - Describe the role of agrarian reforms in Economic development
ఆర్థికాభివృద్ధిలో వ్యవసాయ సంస్కరణల పాత్రను వివరించండి
- Write an essay on various systems of farming సాగు పద్ధతులు పై ఒక వ్యాసం రాయండి

OR

  - Write about the new agricultural strategy in India
భారతదేశంలో కొత్త వ్యవసాయ వ్యూహం గురించి వ్రాయండి
- Illustrate the processing and marketing trends in Indian agricultural sector
భారతీయ వ్యవసాయ రంగంలో ప్రాసెసింగ్ మరియు మార్కెటింగ్ పోకడలను వివరించండి

OR

  - What are the policy controls and regulations taken by government relating to agro- industries?
వ్యవసాయ పరిశ్రమలకు సంబంధించి ప్రభుత్వం తీసుకున్న పాలసీ నియంత్రణలు మరియు నిబంధనలు ఏమిటి?

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc. V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
DAIRY SCIENCE – V (A)
TECHNOLOGY OF DAIRY PRODUCTS - I

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

- 1 Answer any EIGHT questions
- Write short notes on sampling of milk.
  - Write about the storage of milk.
  - Write briefly about testing of milk.
  - Write short notes standardization of milk.
  - Brief note on sterilization of milk.
  - What is homogenization of milk?
  - What are the desirable characteristics of dairy packaging materials?
  - What are the forms of milk packaging?
  - Briefly write on disposal of dairy effluents.
  - What is toned milk?
  - Write short notes on full cream milk.
  - Brief note on types of cream.

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a What is pasteurization of milk? & Write about its objectives.
OR
b Explain in detail about principles of heat exchange.
- 3 a Explain about the methods of pasteurization of milk.
OR
b Write about the factors influencing the homogenization of milk.
- 4 a Explain the importance of treatment of dairy waste.
OR
b Write in detail about activated sludge process.
- 5 a Discuss the factors affecting fat losses in skim milk.
OR
b Describe about the methods of cream separation.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B.SC V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
DAIRY SCIENCE – V (B)
DAIRY CHEMISTRY

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

1 **Answer any EIGHT questions**

- a Define milk according to chemist and FSSAI
- b Write the composition of bovine and human milk
- c Explain the significance of colostrum.
- d Write about the affect of stage of lactation
- e Justify the morning milk yields more fat than evening milk?
- f Give reason why the complete milking should be done from the udder?
- g Difference between density and specific gravity
- h Write about the factors affecting the viscosity of milk
- i Explain the pH and types of acidity in milk
- j FSSAI specifications of milk
- k Chemistry of milk constituents
- l Nutritive value of milk

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Write about the major and minor constituents of milk

OR

b Give the composition of different species of milk and colostrum milk.
- 3 a Explain the different factors affecting the variation in milk composition.

OR

b Write about the affect of estrus on milk yield and composition
- 4 a Explain different types of viscosity. What do you understand by Newtonian and non Newtonian behavior of solutions. Give the examples for each.

OR

b Define surface tension? Enumerate various methods for the determination of surface tension?
- 5 a Write the detection of various adulterants, preservatives and neutralizers in milk.

OR

b Explain the principles and procedures for platform tests of milk.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. SC V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
DATA SCIENCE – V (A)
NATURAL LANGUAGE PROCESSING

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION-A (8 X 4 = 32 Marks)

- 1 **Answer any EIGHT questions**
- a Write in detail about Some of the corpora samples distributed with NLTK.
  - b What are the limitations of NLP.
  - c Define Collocations and Bigrams.
  - d Write about basic regular expression meta characters in detail.
  - e Write about NTLKs Stemmer.
  - f Discuss the process of splitting Strings into lists.
  - g What is entropy and Information Gain.
  - h Write about precision and recall metrices.
  - i Define Recognizing textual entailment.
  - j Write about shift reduce parsing.
  - k What is Dependency Graph.
  - l Write about A probabilistic context-free grammar.

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Discuss about various operations performed on Text as List of Words.

OR

 b Write about decision making statements in python with suitable examples.
- 3 a What is Unicode? Discuss about Unicode Strings decoding and encoding process.

OR

 b Discuss about Tagging Process? Write in detail about a variety of tagging methods.
- 4 a Explain about variety of NLP tasks performed by Supervisedclassifier.

OR

 b Discuss in detail the deep learning methods to classifying text.
- 5 a Draw pipeline architecture for an information extraction system and explain its components in detail.

OR

 b Define a Context free grammar and show how to parse a simple sentence admitted by the grammar.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
DATA SCIENCE – V (B)
NO SQL DATA BASES

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

- 1 **Answer any EIGHT questions**
- a Write short notes on Views
  - b Write the advantages of Relational Databases.
  - c Explain about Impedance mismatch
  - d Write about write quorum
  - e Give a brief note on peer-to peer replication.
  - f Write about Relaxing Consistency.
  - g What is Key Value Store?
  - h What is Riak Search?
  - i Write about Replica set configuration
  - j Write about Cypher query language.
  - k Discuss about the scaling technique used for graph database.
  - l Write about *mmtree* and *SSTable*.

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Discuss in detail the Aggregate Orientation. Draw the Aggregate Data Model With the help of suitable example.

OR

 b Distinguish the Relational Databases with Aggregate Data base model.
- 3 a Discuss the strategies both Sharding and replication.

OR

 b Discuss Version stamps in detail.
- 4 a What is Document data base? Discuss the Features of MongoDB?

OR

 b Discuss in detail the Key Value Features.
- 5 a Discuss in detail the features of Column Family Data Store.

OR

 b Discuss in detail the features of Graph Databases.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc. V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
FISHERIES - V
FISH PATHOLOGY

TIME: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)**1. Answer any EIGHT questions**

a) Mortality	మరణ శాతం
b) Neoplasia	నియోప్లాసియా
c) Hypertrophy	హైపర్ ట్రోఫి
d) Virus morphology	వైరస్ స్వరూపం
e) Saprolegniasis	సాప్రోలెగ్నియాసిస్
f) EUS	EUS
g) Ichthyophthirius	ఇక్తియోఫ్థిరిస్
h) Diplostomum	డిప్లోస్టోమమ్
i) Salient features of digeneans	డైజీనియా యొక్క ముఖ్య లక్షణాలు
j) Carbohydrates	కార్బోహైడ్రేట్స్
k) Lipid liver degeneration	కొవ్వు కాలేయ విచ్ఛిత్తి
l) Genetically induced fish diseases	జన్యు ప్రేరేపక చేప వ్యాధులు

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL the questions**

2. a) Write the various causes for diseases? వ్యాధులను కల్గించే వివిధ కారణాలను వ్రాయండి?

OR

- b) Explain about the disturbances in cell structures?
కణనిర్మాణం లో కలిగే అంతరాయాల గురించి వివరించండి?

3. a) Write the clinical symptoms, pathology and control measures of fish viral diseases?
చేపలలో కలిగే వైరస్ వ్యాధుల యొక్క లక్షణాలు, వ్యాధిజనకత మరియు నివారణ చర్యల గురించి వివరించండి?

OR

- b) Write the clinical symptoms, pathology & control measures of fish bacterial diseases?
చేపలలో కలిగే బాక్టీరియా వ్యాధుల యొక్క లక్షణాలు, వ్యాధిజనకత మరియు నివారణ చర్యల గురించి వ్రాయండి?

4. a) Write the clinical symptoms, pathology and control measures of fish monogeneans?
చేపలలో వ్యాధులు కలిగించే మోనోజీనియన్స్ యొక్క లక్షణాలు, వ్యాధిజనకత మరియు నివారణ చర్యల గురించి వ్రాయండి?

OR

- b) Write the clinical symptoms, pathology and control measures of crustacean parasites on fish?
చేపలలో వ్యాధులు కలిగించే క్రస్టేషియన్ పరాన్నజీవుల యొక్క లక్షణాలు, వ్యాధిజనకత మరియు నివారణ చర్యల గురించి వ్రాయండి?

5. a) Write about the vitamin deficiency diseases in fish?
చేపలలో విటమిన్స్ యొక్క లోపం ద్వారా కలిగే వ్యాధుల గురించి వ్రాయండి?

OR

- b) What is gas bubble disease? Write in detail?
గాలి బుడగల వ్యాధి అనగానేమి? సవివరంగా వ్రాయండి?

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B. A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
COMMUNICATIVE ENGLISH – V
WRITING SKILLS

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 10 = 50 Marks)

1. Answer any FIVE of the Following

- a) What mechanics are used in writing?
- b) What is the purpose of writing a topic sentence?
- c) What are three main parts of a report?
- d) What are the key elements of newspaper report?
- e) What are the 7 sections of the scientific reports?
- f) What is the role or importance of punctuation marks in English?
- g) What is an effective Paragraph?

SECTION – B (2 X 15 = 30 Marks)

Answer ALL Questions

2. Explain any FIVE of the following

(5 X 3 = 15 Marks)

- a) Verb
- b) Punctuation
- c) Adverb
- d) Abbreviations
- e) Spellings
- f) Parts of sentences
- g) Adjective
- h) Pronoun
- i) Conjunction
- j) Prepositions

3. Define any FIVE of the following

(5 X 3 = 15 Marks)

- a) Period (.)
- b) Question Mark (?)
- c) Homophones and Homographs
- d) Subject-verb agreement
- e) Report writing format
- f) Colon (:)
- g) Semicolon (;)
- h) Verb

★★★★★

FACULTY OF ARTS
BA (L) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
PROSE, NAVALA, NATAKAM, KATHALU

TIME: 3 HRS]

[MAX.MARKS:80

సెక్షన్ - A (5 X 4 = 20 మార్కులు)

- 1 ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి
- సవల లక్షణాలు
  - మంజరి పాత్ర చిత్రణ
  - కథానిక లక్షణాలు
  - బి.ఎస్. రాములు పరిచయం
  - గ్యారాకద్దు బారాకొత్వాల్ కథా పరిచయం
  - చారిత్రక నవల
  - పి.వి. నరసింహారావు
  - చైతన్య స్రవంతి నవల

సెక్షన్ - B (5 X 12 = 60 మార్కులు)

ఈ క్రింది అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి

- 2 A సాంఘిక, రాజకీయ నవల లక్షణాలను వివరించండి
 లేదా
 B తెలంగాణ నవల పరిణామాలను వివరించండి
- 3 A చిల్లర దేవుళ్లు నవలలోని సామాజిక జీవితాన్ని వివరించండి
 లేదా
 B చిల్లర దేవుళ్లు నవలలోని పాణి, రామారెడ్డి పాత్రలను పరిచయం చేయండి
- 4 A తెలంగాణ కథ వస్తు పరిణామాన్ని వివరించండి
 లేదా
 B తెలంగాణ కథా ఆవిర్భావ నేపథ్యాన్ని వివరించండి
- 5 A భూమి కథ వస్తు శిల్పాల విప్లవ ధోరణులను వివరించండి
 లేదా
 B గొల్ల రామప్ప కథా పరిచయం చేసి కథ ఇచ్చిన సందేశాన్ని వివరించండి
- 6 A పరిగె కథ ఆధారంగా కథకునిగా వట్టికోట ప్రత్యేకతను వివరించండి
 లేదా
 B ఎంకన్న కథా పరిచయం చేసి కథ ఇచ్చిన సందేశాన్ని వివరించండి

★★★★★

FACULTY OF ARTS

B.A (L) (LANGUAGES –SANSKRIT) III YEAR EXAMINATIONS NOV 2023

ALANKARA SHASTRAM काव्यादर्शः PAPER– V

Time : 3 hours

SEMESTER - V

Max. Marks: 80

सूचना ---1.अधोनिर्दिष्टेषु प्रश्नाश्च चतुर्णां प्रश्नानां समाधत्त । सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः । 4 X 5 = 20

- 1.श्लोष गुण निरूपणं कुरुत ?
- 2.“जाते जगति.....गुणाः ” द्वौ श्लोकौ पूर्यत ?
- 3.प्रसादगुण निरूपणं कुरुत ?
- 4.“संस्कृतं ..... प्राकृत क्रमः इतिश्लोकं पूरयित्वा व्याख्यात ?
- 5.तदल्पमपि.....दुर्भगम् इति श्लोकं पूरयित्वा व्याख्यात ?
- 6.माधुर्यं गुण निरूपणं कुरुत ?
- 7.समतागुण निरूपणं कुरुत ?
- 8.सर्गबन्धो.....सदलंकृतिः केवलं श्लोकान्के लिखत ?

II.अधोनिर्दिष्टेषु प्रश्नासु चतुर्णां प्रश्नानाम् समाधत्त ।

4 X 15 = 60

- 1.शब्दस्य काव्यस्य च महात्म्यं प्रतिपादयत ?
- 2.कथा आख्यायिकयोः गद्यकाव्य भेदयोः काव्यादर्शानुसारेण निभालयत?
3. काव्यादर्शानुसारेण शास्त्रज्ञतायाः प्रयोजनम् अभिधाय काव्यशरीरं वर्णयत ?
4. काव्यादर्शानुसारेण महाकाव्यस्य स्वरूपादिकं निरूपयत ?
5. आचार्य दण्ड्यानुसारेण संस्कृत – प्राकृत—अपभ्रंशमिश्रभाषाणां भेदान् निरूपयत ?
6. काव्यादर्शानुसारेण माधुर्यं गुणनिरूपणं उदाहरण सहितं निश्चयत ?
7. आचार्य दण्डिनः जीवन परिचयं लिखत ?
8. काव्यादर्शमाश्रित्य प्रबन्धविशेषे भाषा विषयकान् नियमान् विवेचयत ?

*****

FACULTY OF COMMERCE
B.COM V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
COMPUTERISED ACCOUNTING

Time: 3 Hours]

[Max Marks: 60

SECTION – A (5 X 2 = 10 Marks)

1. Answer any FIVE of the following

- a) Gateway of Tally ERP.
- b) Double Entry system?
- c) Ledgers Creation in Tally.
- d) Company Creation in Tally?
- e) Unit of Measures?
- f) What is Accounts Receivables?
- g) When do you create a Proper Journal?
- h) Creation of Multiple Locations in Tally software

SECTION – B (5 X 10 = 50 Marks)

Answer ALL Questions

2. A). Define Computerized Accounting? Advantages of Computerised Accounting over Manual Accounting.

OR

B). Explain the brief history of using computers in preparation books of accounts.

3. A) Write about Stock Ledgerscreation in Tally-ERP.

OR

B). Write about maintaining Accounts with Inventory?

4. A) Write about entering transactions using various Accounting Vouchers with examples.

OR

B). When do you use Journal Voucher and Contra Voucher?

5. A) Differentiate Accounts receivables and Accounts payables.

OR

B). Write in detail of settling the accounts payables in Tally?

6. A) What is Report Generation? Explain Types of MIS Reports

OR

B). Explain Ratio Analysis in Tally?

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATION NOV 2023
ANALYSIS OF INVESTMENT IN FINANCIAL ASSETS

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

- 1 **Answer any Five questions**
- a Financial assets
  - b Speculation
  - c Job Enrichment
  - d Systematic Risk
  - e Concept of portfolio
  - f Placement
  - g Earnings Capitalization Models
  - h Variable Ratio Plan

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)**Answer ALL questions**

- 2 A What is Investment? Discuss the Factors to be considered in investment decisions.
OR
 B What are the approaches to security analysis? Briefly explain Fundamental Analysis.
- 3 A Explain Job Analysis and Job Description with suitable example.
OR
 B State the methods of Recruitment and Selection briefly.
- 4 A What is Common Stock? Write about approaches to valuation of Common Stock
OR
 B What is Capital Asset Pricing Model (CAPM)? How do you evaluate securities under this model?
- 5 A What do you know about Harry Markowitz's Portfolio Theory? Discuss about assumptions, merits and demerits

OR

- B A portfolio is constituted with four securities having the following characteristics.

Security	Return(Per cent)	Proportion of Investment
A	17.5	0.15
B	24.8	0.25
C	15.7	0.45
D	21.3	0.15

Calculate the expected return of the Portfolio.

- 6 A Write about Risk – Adjusted Measures of Performance briefly.
OR
 B Calculate performance by Sharpe and Treynors method if risk free return is 5%

Funds	Returns	S.D.	BETA
A	2	20	0.98
B	12	18	0.97
C	8	22	1.17
D	9	24	1.22
Market	10	20	1.00

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATION NOV 2023
RETAIL MANAGEMENT

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1 **Answer any FIVE questions**

- a Explain the role of retailing in economic development of country
- b Advantages of franchising
- c Merchandise planning
- d Considerations store layout selection
- e Multi-Channel conflict
- f Cyclical theory of retail development
- g Visual Merchandising
- h Retail promotion strategy

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2 A Discuss in detail about various types of retailing?

OR

- B Explain the role of FDI in Indian retailing?

- 3 A Explain the characteristics of malls in India and also explain the reasons for its popularity in India?

OR

- B Explain the Environmental theory of Retail development?

- 4 A Explain the functions of merchandising manager?

OR

- B Discuss the various merchandising strategies with suitable examples?

- 5 A What is store layout and explain the types of store layout?

OR

- B What is POP display and explain its benefits?

- 6 A Explain the elements of distribution and logistics management?

OR

- B What is channel conflict and explain the causes and types of channel conflicts?

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
PERFORMANCE APPRAISAL AND COUNSELLING

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

- 1 **Answer any FIVE questions**
- a What is appraisal
  - b Differentiate employer and employee
  - c Performance Measures
  - d Ineffective Performance
  - e Mental health
  - f Needs of counselling
  - g Scope of appraisal
  - h Sources to improve performance

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2 A What is performance appraisal? Explain its nature and benefits.
OR
B Brief the objectives of performance appraisal
- 3 A Write a notes on Key Performance Area (KPA)
OR
B Discuss the issues involved in Appraisal Design.
- 4 A Explain the various types of Performance Interviews.
OR
B Discuss the barrier of Appraisal and measures to overcome the barriers.
- 5 A Brief the legal issues in performance appraisal.
OR
B Explain the factors that influence Performance?
- 6 A Discuss the characteristics of people with good mental health
OR
B Brief the role of manager's in counselling

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
CHEMISTRY – V(A)
SPECTROSCOPY AND CHROMATOGRAPHY

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)**1. Answer any EIGHT Questions.**

- a) Write briefly about various types of molecular spectroscopy
వివిధ రకాల మాలిక్యులర్ స్పెక్ట్రోస్కోపీ గురించి క్లుప్తంగా వ్రాయండి
- b) Write the selection rules of rotational spectroscopy
భ్రమణ స్పెక్ట్రోస్కోపీ ఎంపిక నియమాలను వ్రాయండి
- c) What is chromophore and Auxochrome, Give examples
క్రోమోఫోర్, ఆగ్నోక్రోమ్ లు అనగానేమి, ఉదాహరణలు ఇవ్వండి
- d) Explain splitting of NMR signal and spin multiplicity.
NMR సంకేతాల విచ్ఛేదన మరియు భ్రమణ బహుళతవాన్ని వివరించండి
- e) Explain the Nitrogen rule with example
నైట్రోజన్ నియమాన్ని ఉదాహరణతో వివరించండి
- f) Write the NMR spectrum of Ethyl acetate and Acetophenone
ఇథైల్ అసిటేట్ మరియు అసిటోఫెనోన్ యొక్క NMR స్పెక్ట్రమ్ను వ్రాయండి
- g) Explain the criteria for selection of the solvent for mobile phase
మొబైల్ దశ కోసం ద్రావకం ఎంపిక కోసం ప్రమాణాలను వివరించండి
- h) Explain the determination of Iron II by solvent extraction
ద్రావణి నిష్కర్షణ ద్వారా ఐరన్ II ను నిర్ణయించండి
- i) Define and write the significance of Rf value.
Rf - మందన విలువను నిర్వచించి, దాని ప్రాముఖ్యతను తెలపండి
- j) Write the principle and applications of Paper Chromatography
పేపర్ క్రోమాటోగ్రఫీ సూత్రాన్ని తెలిపి అనువర్తనాలను వ్రాయండి
- k) Explain the Dry and wet packing methods of Column Chromatography
స్తంభ క్రొమాటోగ్రఫీ లోని షాడి మరియు తడి తట్టింపు విధానాలను తెలపండి
- l) Write the advantages of Ion exchange chromatography
అయాన్ ఎక్స్ఛేంజ్ క్రొమాటోగ్రఫీ యొక్క ప్రయోజనాలను వ్రాయండి

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL Questions**

2. a) Determine the bond length of rigid diatomic molecule
ద్విపరమాణుక అణువు బంధదూరాన్ని లెక్కించండి
- b) Define absorbance and molar absorptivity.
శోషణత్వం మరియు మోలార్ శోషకతలను నిర్వచించండి.

OR

- c) Explain the molecular vibrations due to IR radiation
IR రేడియేషన్ వల్ల వచ్చే అణు వైబ్రేషన్లను/కంపనాలను వివరించండి
- d) Write the different types of electronic transitions
ఎలక్ట్రానిక్ పరివర్తనల వివిధ రకాలను వ్రాయండి

(Contd.....)

3. a) Write the principle involved in ^1H NMR spectroscopy, equivalent and nonequivalent protons
 ^1H NMR వర్ణ పట శాస్త్రం లో ఇమిడి ఉన్న సూత్రాన్ని తెలిపి తుల్యాక మరియు అసమతుల్యాక్య ప్రొటాన్లను వ్రాయండి
- b) Explain the principle involved in mass spectrometry and write the different molecular ion peaks
అణుభార వర్ణ పట శాస్త్రం లో ఇమిడి ఉన్న సూత్రాన్ని తెలిపి వివిధ అణు అయాన్ శికారాలను వివరించండి

OR

- c) Define chemical shift and write the factors affecting chemical shift
రసాయన మార్పును నిర్వచించండి మరియు రసాయన మార్పును ప్రభావితం చేసే కారకాలను వ్రాయండి
- d) Write the mass spectrum of Ethylchloride and acetophenone
ఇథైల్క్లోరైడ్ మరియు అసిటోఫెనోన్ మాస్ స్పెక్ట్రమ్ను వ్రాయండి
4. a) Write the principle involved in solvent extraction and methods of Extraction.
ద్రావణి నిష్కర్షణ సూత్రాన్ని తెలిపి , నిష్కర్షణ విధానాలను తెలపండి
- b) Explain the principle involved in chromatography and write types of chromatography?
క్రోమటోగ్రఫీ సూత్రాన్ని తెలుపుతూ, క్రోమటోగ్రఫీ రకాలను వివరించండి.

OR

- c) Write the advantages of thin layer Chromatography
పలుచని పొర క్రోమటోగ్రఫీ యొక్క ప్రయోజనాలను వ్రాయండి
- d) Explain the ascending and descending Paper Chromatography
ఆరోహణ మరియు అవరోహణ పేసర్ క్రోమటోగ్రఫీ లను వివరించండి.
5. a) Explain the principle and use of cation and anion exchange resins in ion exchange chromatography.
అయాన్ వినిమయ క్రోమటోగ్రఫీ సూత్రం మరియు కాటయాన్ మరియు ఆనయాన్ వినిమయ రెజిన్ల గురించి వివరించండి
- b) Write the applications of column chromatography
స్తంభ క్రోమాటోగ్రఫీ అనువర్తనాలను వ్రాయండి

OR

- c) Write the principle, theory and instrumentation of Gas chromatography
వాయు క్రోమటోగ్రఫీ సూత్రం మరియు పరికరం గురించి వ్రాయండి
- d) Write the applications of HPLC and analysis of Paracetamol
HPLC అనువర్తనాలను మరియు పారాసెటమాల్ విశ్లేషణను వ్రాయండి

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
STATISTICS – V(A)
APPLIED STATISTICS - I

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

1 Answer any EIGHT questions

- a Show that the probability that a specified unit being included in the sample is equal to n/N .
- b Explain sampling errors and non-sampling errors.
- c In srswor, show that sample mean is an unbiased estimator for population mean.
- d Define Proportional Allocation and Neyman's Optimum Allocation.
- e In stratified random sampling, show that $V(\bar{y}_{st}) = \sum_{h=1}^L (1 - f_h) W_h^2 \frac{S_h^2}{n_h}$
- f Show that $(S^2)_{wsy} > S^2$.
- g Explain the measurement of trend by moving averages method.
- h Explain the measurement of seasonal variations by Link relative method.
- i Obtain seasonal indices by using simple averages method to the following data:

Year	Quarter			
	I	II	III	IV
2000	40.3	44.8	46.0	48.0
2001	50.1	53.1	55.3	59.5
2002	47.2	50.1	52.1	55.2
2003	55.4	59.0	61.6	65.3

- j Define Statistical Quality Control and write the uses of Statistical Quality Control.
- k Explain 3sigma Control Limits.
- l Define Process Capability Index.

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Explain in detail about principal steps in sample survey.
(OR)
- b Explain srswr and srswor. Show that in srswor, the sample mean square is an unbiased estimator of the population mean square.
- 3 a In systematic sampling, show that $V(\bar{y}_{sys}) = \frac{N-1}{N} S^2 - \frac{(n-1)k}{N} S_{wsy}^2$
where $S_{wsy}^2 = \frac{1}{k(n-1)} \sum_{i=1}^k \sum_{j=1}^n (y_{ij} - \bar{y}_i)^2$
(OR)
- b If a population consist of a linear model $Y_i = i; i=1, 2, \dots, N$ then prove that $V(\bar{y}_{st}) \leq V(\bar{y}_{sys}) \leq V(\bar{y}_n)$
- 4 a Define time series and explain the components of time series
(OR)
- b What is logistic curve? Explain various methods of fitting logistic curve in detail.
- 5 a What are the control charts? Explain the construction of mean and standard deviation charts
(OR)
- b i) Write the applications of c-chart. ii) Explain the concept of 6sigma control limits and its importance.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
ELECTRONICS – V(A)
DIGITAL ELECTRONICS AND MICROPROCESSORS

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)**Answer any EIGHT questions**

- 1 a Convert 110010110 into Decimal, octal and hexadecimal number systems?
- b Explain in brief about Binary addition with suitable examples.
- c Design the Basic Logic gates using universal logic gates.
- d State and Prove De-Morgan's Second theorem.
- e What is Encoder? Explain.
- f What is K-Map? Explain Briefly with suitable example.
- g Write a short note on J-K flip flop.
- h List the applications of Ring counter
- i Write a short note on Ripple counter.
- j What is Machine cycle? Explain.
- k Write a note on stack operation.
- l Briefly explain about branch control operations.

SECTION - B (4 X 12 = 48 Marks)**Answer ALL questions**

- 2 A Describe in detail about the construction and operation Full Adder with truth table.

OR

- B Design the CMOS logic circuit and explain its characteristics.

- 3 A Discuss in detail about the Reduction of Boolean expression using SOP with suitable example.

OR

- B Design the circuit diagram of Multiplexer and explain its operation.

- 4 A Discuss the working principle of S-R and D flip-flops with suitable diagrams and truth tables.

OR

- B Draw the circuit diagram of a Decade counter and explain its operation.

- 5 A Explain in detail about Architecture of 8085 microprocessor.

OR

- B Describe in detail about the Arithmetic and Logic operations of 8085 microprocessor.

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
HISTORY - V
WORLD HISTORY (1453- 1964 CE)

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)

1. Answer any FIVE Questions

a) Galileo	గెలీలియో
b) Boston Tea Party	బోస్టన్ టీ పార్టీ
c) Sun-Yet-Sen	సన్-యట్-సేన్
d) Munich pact	మ్యూనిచ్ ఒప్పందం
e) International Monetary fund	అంతర్జాతీయ ద్రవ్యనిధి
f) Fall of Constantinople	కాన్స్టాంటినోపుల్ పతనం
g) Karal Marks	కారల్ మార్క్స్
h) Peter the Great	పీటర్ ది గ్రేట్

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL Questions అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానమిమ్ము.

2. a) What is counter religious reform movement? What is its importance in modern European history?
 ప్రతి మత సంస్కరణోద్యమం అనగా నేమి? ఆధునిక ఐరోపా చరిత్రలో దాని ప్రాధాన్యత ఎట్టిది?

OR

- b) Analyze the conditions that led to the new geographical discoveries and their results.
 నూతన భౌగోళిక ఆవిష్కరణలకు దారితీసిన పరిస్థితులు, వాటి ఫలితాలు విశ్లేషించుము.

3. a) Write the Origin's, Causes & Results of the Industrial Revolution.
 పారిశ్రామిక విప్లవం ఆవిర్భావం, కారణాలు మరియు ఫలితాలను వ్రాయుము.

OR

- b) Give an account of Glorious revolution in England
 ఇంగ్లాండ్ లో సంభవించిన మహోన్నత విప్లవం పై ఒక వ్యాసం రాయుము.

4. a) Explain the Key role of Bismarck in unification of Germany
 జర్మనీ ఏకీకరణ లో బిస్మార్క్ నిర్వహించిన పాత్రను వివరించుము.

OR

- b) Describe the various stages in the unification of Italy. ఇటలీ ఏకీకరణలో వివిధ దశలను వివరింపుము.

5. a) Explain the Causes and Results of the First World War
 మొదటి ప్రపంచ యుద్ధానికి గల కారణాలు మరియు ఫలితాలను వివరింపుము.

OR

- b) Write an essay on League of Nations నానాజాతి పై ఒక వ్యాసం రాయుము.

6. a) Give a brief note the role of Mahatma Gandhi in Indian freedom struggle
 భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమం లో మహాత్మాగాంధీ నిర్వహించిన పాత్రను వివరించండి

OR

- b) Write an essay on the Achievements of United Nations Organization.
 ఐక్యరాజ్యసమితి సాధించిన విజయాలపై ఒక వ్యాసం రాయండి.

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
HISTORY - V
WORLD HISTORY (1453- 1964 CE)

پرچہ تاریخ سسٹر-V (تاریخ عالم 1453 تا 1964ء)

Time: 3 Hours]

[Max. Marks:80

Part -A

(Marks: 5 × 4 = 20)

مندرجہ ذیل سے کسی پانچ سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔

International Monetary fund	(e) بین الاقوامی مالیاتی فنڈ	Galileo	(a) -1 گیلیلیو
Fall of Constantinople	(f) قسطنطنیہ کا زوال	Boston Tea Party	(b) بوسٹن ٹی پارٹی
Karal Marks	(g) کارل مارکس	Sun-Yet-Sen	(c) سن یات سن
Peter the Great	(h) پیٹر اعظم	Munich pact	(d) میونخ معاہدہ

Part -B

(Marks:5 × 12= 60)

مندرجہ ذیل سے تمام سوالات کے جوابات مطلوب ہیں۔

- 2- (a) معکوس اصلاحی تحریک کیا ہے؟ جدید یورپی تاریخ میں اس کی کیا اہمیت ہے؟
 (یا) What is counter religious reform movement? What is its importance in modern European history?
- (b) وہ کون سے حالات تھے؟ جس میں نئی جغرافیائی دریافتیں کی گئیں؟ اور اس کے کیا نتائج برآمد ہوئے؟
 Analyze the conditions that led to the new geographical discoveries and their results
- 3- (a) صنعتی انقلاب کے آغاز، اسباب اور نتائج کو مفصل لکھیے۔
 (یا) Write the Origin's, Causes & Results of the Industrial Revolution
- (b) برطانیہ میں ہونے والے شاندار انقلاب کا تفصیلی جائزہ لیجیے۔
 Give an account of glorious revolution in England.
- 4- (a) جرمنی کے اتحاد میں بسمارک کے اہم رول کو بیان کریں۔
 (یا) Explain the Key role of Bismarck in unification of Germany
- (b) اٹلی کے اتحاد میں پیش آئے مختلف مراحل کو بیان کیجیے۔
 Describe the various stages in the unification of Italy
- 5- (a) پہلی عالمی جنگ کے وجوہات اور نتائج کو وضاحت سے لکھیے۔
 (یا) Explain the Causes and Results of the First World War
- (b) مجلس اقوام پر ایک مضمون لکھیے۔
 Write an essay on League of Nations
- 6- (a) ہندوستان کی جدوجہد آزادی میں مہاتما گاندھی کے کردار پر نوٹ لکھیے۔
 (یا) Give a brief note the role of Mahatma Gandhi in Indian freedom struggle
- (b) - مجلس اقوام متحدہ کی کامیابیوں پر ایک مضمون لکھیے۔
 Write an essay on the Achievements of United Nations Organization.

*****

FACULTY OF COMMERCE
B. COM (GENERAL) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
AUDITING

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)**1. Answer any Five Questions**

ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి:

a. Continuous Audit and Final Audit	అవిచ్ఛిన్న ఆడిట్ మరియు తుది ఆడిట్
b. Objectives of Government Audit	గవర్నమెంట్ ఆడిట్ ధ్యేయాలు
c. Auditors Lien	ఆడిటర్ లీన్
d. Interim Audit	మధ్య కాలిక ఆడిట్
e. Types of Vouchers	వివిధ రకాల ఓచర్లు
f. Errors of Omission	ఆకృత దోషాలు
g. Routine Checking	రోటిన్ చెకింగ్
h. Internal Check Vs Internal Audit	అంతర్గత తనిఖీ మరియు అంతర్గత ఆడిట్

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL the Questions అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి :

2. a) What are the advantages and limitations of Auditing?
ఆడిటింగ్ ప్రయోజనాలు మరియు పరిమితులు వివరించుము.
- (OR) (లేదా)**
- b) Write the importance and advantages of Cost Audit.
కాస్ట్ ఆడిట్ ప్రాముఖ్యత మరియు ప్రయోజనాలు వివరించుము.
3. a) What are the Rights and Duties of a Company Auditor?
కంపెనీ ఆడిటర్ యొక్క హక్కులు మరియు విధులు వివరించుము.
- (OR) (లేదా)**
- b) Explain Civil Liability and Criminal Liability of an Auditor.
కంపెనీ ఆడిటర్ యొక్క సివిల్ మరియు క్రిమినల్ బాధ్యతలు వివరించుము.
4. a) Write the objectives of internal check and explain the principles of a good system of internal check.
అంతర్గత తనిఖీ ధ్యేయాలు వ్రాసి, అంతర్గత తనిఖీకి కావాల్సిన ముఖ్య సూత్రాలను వివరించుము.
- (OR) (లేదా)**
- b) Discuss the process of internal check with regard to Fixed Assets and Investments.
స్థిరాస్తుల మరియు పెట్టుబడుల అంతర్గత తనిఖీ విధానాన్ని వివరించుము.
5. a) Define Vouching. Discuss the points to be noted while vouching.
ఓచింగ్ నిర్వచించి, ఓచింగ్ చేసేటప్పుడు ఆడిటర్ గమనించాల్సిన అంశాలను వివరించుము.
- (OR) (లేదా)**
- b) What is EDP? Explain its characteristics and problems.
EDP అంటే ఏమిటి? EDP లక్షణాలు మరియు దాని నిర్వహణ సమస్యలు వ్రాయుము.
6. a) Explain about verification and valuation of the following Assets.
క్రింది వాటి నిరూపణ మరియు మూల్యాంకనము జరుపు విధానం వ్రాయుము.
i) Goodwill	గుడ్విల్
ii) Copy Rights	కాపీ రైట్స్
iii) Patents	పేటెంట్స్
- (OR) (లేదా)**
- b) What are the elements of Audit Report?
ఆడిట్ రిపోర్ట్లోని అంశాలు వ్రాయుము.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B.COM (COMP. APPLICATIONS) V SEM (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
MANAGEMENT INFORMATION SYSTEMS

TIME: 3 HRS

[Max. Marks: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

- 1 **Answer any FIVE questions**
- a Discuss the need of Information Systems.
  - b Give a short note on Business Perspective
  - c Differentiate IS with MIS using simple real examples.
  - d Give a simple understanding of Decision Making.
  - e Give a short note on E-Collaboration.
  - f Explain DSS using real examples.
  - g Discuss the need of Security.
  - h Give a short note on Design Problem.

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2 A Explain MIS in detail using a real world example.

OR

- B Give a detailed note on Decision Making.

- 3 A Explain various kinds of Information Systems with neat illustrations.

OR

- B Give a detailed note on efficiency criteria with reference to balanced MIS

- 4 A Explain system identification using appropriate tools and techniques.

OR

- B Discuss the nature of Enterprise Systems in MNCs.

- 5 A Give a detailed understanding on Business Intelligence with necessary examples and illustrations.

OR

- B Explain System Development with neat illustrations.

- 6 A Explain Advanced MIS using good examples.

OR

- B Discuss the role of Social Media on Business Development.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B.COM (COMP. APPLICATIONS) V SEM (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
E - COMMERCE

TIME: 3 HRS

[Max. Marks: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

- 1   **Answer any FIVE questions**
- a   List advantages of ecommerce
  - b   Explain the role of digital marketing.
  - c   Give a short note on E-Cash
  - d   Discuss merits of EDI
  - e   Enumerate the drawbacks of traditional commerce
  - f   Explain the working of a Smart Card.
  - g   Discuss further scope of developments in E-Commerce
  - h   Discuss the importance of confidentiality in E-Commerce.

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2   A   Explain networking technologies in detail.
- OR**
- B   Explain various kinds of ecommerce with examples.
- 3   A   Explain Ecommerce with reference to a real-time application
- OR**
- B   Enumerate and explain in detail about networking protocols.
- 4   A   Illustrate and explain electronic payment system.
- OR**
- B   Explain electronic fund transfer with a transaction sequence diagram.
- 5   A   Explain EDI in detail.
- OR**
- B   Explain the process of preserving security in electronic transfer.
- 6   A   Discuss the concept of Online Trading with a real example.
- OR**
- B   Illustrate and explain an ecommerce website for a grocery store.

★★★★★

FACULTY OF COMMERCE
B.COM (TAXATION) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
TAX PLANNING & MANAGEMENT

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1 Answer any FIVE questions

a	Define company	కంపెనీని నిర్వచించండి
b	Location of business	వ్యాపారం యొక్క స్థానం
c	Tax planning with reference to repair or replace	మరమ్మత్తు లేదా భర్తీకి సంబంధించి పన్ను ప్రణాళిక
d	Salaries of non-residents	నాన్-రెసిడెంట్ల జీతాలు
e	Make or Buy decision.	కొనుగోలు లేదా తయారీ నిర్ణయం
f	Advance Ruling	ముందస్తు రూలింగ్
g	Own or Lease.	స్వంతం లేదా లీజు.
h	Long term capital gains	దీర్ఘకాలిక మూలధన లాభాలు

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2 A Explain the need, meaning and limitation of Tax planning
 పన్ను ప్రణాళిక అవసరం, అర్థం మరియు పరిమితిని వివరించండి

OR

- B Discuss the provision U/S 79 regarding carry forward and set off of losses by the closely held companies.
 క్లోజ్ గా ఉన్న కంపెనీల ద్వారా క్యారి ఫార్వర్డ్ మరియు సెట్ ఆఫ్ నష్టాలకు సంబంధించిన నిబంధన U/S 79 గురించి చర్చించండి.

- 3 A What are the tax considerations one has to keep in mind while designing a dividend policy? Explain.
 డివిడెండ్ పాలసీని రూపొందించేటప్పుడు గుర్తుంచుకోవలసిన పన్ను పరిగణనలు ఏమిటి? వివరించండి.

OR

- B Explain the tax planning with reference to sale of scientific research assets.
 శాస్త్రీయ పరిశోధన ఆస్తుల విక్రయానికి సంబంధించి పన్ను ప్రణాళికను వివరించండి.

- 4 A Explain the tax planning with reference to employees' remuneration.
 ఉద్యోగుల వేతనానికి సంబంధించి పన్ను ప్రణాళికను వివరించండి.

OR

- B Explain the tax planning with reference to receipt of insurance compensation.
 భీమా పరిహారం రసీదుకు సంబంధించి పన్ను ప్రణాళికను వివరించండి.

- 5 A Define transfer pricing and explain how to compute an Arm's Length Pricing.
 బదిలీ ధరను నిర్వచించండి మరియు ఆర్మ్ యొక్క పొడవు ధరను ఎలా గణించాలో వివరించండి.

OR

- B Define advance ruling as per section 245N (a). When can the application for advance ruling be rejected by the authority for advance ruling?
 సెక్షన్ 245N (a) ప్రకారం ముందస్తు తీర్పును నిర్వచించండి. ముందస్తు తీర్పు కోసం అధికారి తీర్పు కోసం దరఖాస్తును ఎప్పుడు తిరస్కరించవచ్చు?

- 6 A Explain how an individual can reduce his liability for the income from Business and profession.
 వ్యాపారం మరియు వృత్తి ద్వారా వచ్చే ఆదాయానికి వ్యక్తి తన బాధ్యతను ఎలా తగ్గించుకోవచ్చో వివరించండి.

OR

- B Explain tax planning with reference to Capital Gains.
 మూలధన లాభాలకు సంబంధించి పన్ను ప్రణాళికను వివరించండి.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B.COM (INSURANCE) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
LEGAL AND MANAGERIAL ASPECTS OF INSURANCE

Time: 3 Hrs]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1 **Answer any FIVE questions**

- a Write the salient features of Indian Insurance Act.
- b What do you understand by gross premium?
- c Write a short note about loss assessors.
- d What do you mean by insurance claims?
- e Write a short note about controls budget.
- f What is a mortality table?
- g Write a short note about third party administrators.
- h Agents Vs Brokers

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

2 A Write in detail about the IRDA Act.

OR

B Write in detail about GIC Act, 1956.

3 A How the insurance premium is determined? Explain.

OR

B Write in detail about (i) temporary insurance (ii) Margin adjusting

4 A Describe the role and importance of insurance intermediaries in detail.

OR

B Write in detail about (i) third part administrators (ii) Bancassurance

5 A Draw the format of Balance sheet of life insurance company with imaginary figures..

OR

B What are the accounts prepared by insurance companies? (Final accounts).

6 A List out various ratios calculated by insurance companies.

OR

B Which accounting standards are relevant to insurance accounting? Describe.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B.COM (BUSINESS ANALYTICS) V SEM (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
ADVANCED DATA VISUALIZATION

TIME: 3 HRS

[Max. Marks: 80]

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

Answer any FIVE questions

- 1 a Give a simple understanding about various kinds of Charts.
- b Discuss various characteristics of a Good Report.
- c Give a short note on Live Streaming
- d Discuss the need of Visualization.
- e Give real-time examples to indicate Alerts.
- f Give a simple understanding on Distribution.
- g Differentiate between Data and Trusted Data with examples.
- h Give a short note on Self-Serve Reports.

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2 A Explain Time-Series analysis using real-time examples.

OR

- B Give a detailed understanding about Distribution with neat illustrations.

- 3 A Explain architecture of OLAP with examples.

OR

- B Enumerate and explain various Effective Dashboard Techniques.

- 4 A List and explain in detail about Event Streaming Techniques with illustrations.

OR

- B Discuss the need of Mashup in detail with real examples.

- 5 A Give a detailed understanding of Data Visualization Rules for a good report.

OR

- B Explain various Reporting Styles with illustrations.

- 6 A Discuss the concept of effective reporting combined with BI techniques.

OR

- B Illustrate various Dashboard Layouts and explain them.

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA (F) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
INSURANCE SERVICES

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1 Answer any FIVE questions

- a Nature of Insurance
- b Subrogation
- c Premium
- d Fire Insurance
- e Proposal form
- f Insurance Rider
- g Early Claims
- h Policy Schedule

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2 A State the nature of insurance and discuss functions of insurance.
OR
B What are the principles of insurance? Write types of insurance briefly.
- 3 A What is the concept of life insurance? Brief Write about the life insurance products.
OR
B What do you mean by pension plans? Discuss the procedure of claims settlement.
- 4 A Describe the concept of General Insurance procedure.
OR
B Elucidate the procedure of Health Insurance and Accident Insurance.
- 5 A Discuss about Life Insurance Policy Application and Process.
OR
B What do you mean by Assignment of Life Insurance Policies? State its types
- 6 A What is the meaning Policy Claims? Explain the types of Policy Claims.
OR
B Write about Claims Concession Clause and Extended Claims Concession Clause in detail.

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA (M) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
CUSTOMER RELATIONSHIP MANAGEMENT

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

- 1 **Answer any FIVE questions**
- a Evolution of CRM in India
  - b Customer Loyalty
  - c Desired CRM outputs
  - d CRM Initiatives
  - e Challenges in implanting the CRM plan
  - f Globalization effect on CRM
  - g CRM network
  - h CRM audit

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2 A Define CRM and explain the formation process of CRM?
- OR**
- B Explain the scope and types of CRM?
- 3 A What is customer value and explain its types with suitable examples?
- OR**
- B What is customer experience management and explain its key components?
- 4 A What is customer centricity and explain its goals, benefits and components?
- OR**
- B What is CRM strategy and write the steps to develop winning CRM strategy?
- 5 A Define campaign management? Explain the importance and benefits of campaign management?
- OR**
- B Explain the role of CRM in consumer markets?
- 6 A What are the Issues and Problems in Implementing CRM?
- OR**
- B What is CRM Roadmap and explain the best ways to create successful roadmaps?

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA (HR) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
COMPENSATION MANAGEMENT

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1 Answer any FIVE questions

- a Non-Financial compensation
- b Basic pay
- c Pay structure
- d Benefits
- e Work schedules
- f Rewards
- g Modern pay
- h Compensation system

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL questions

- 2 A Brief the compensation dimensions.
OR
B Discuss about the new trends in compensation management
- 3 A Explain the bases for Traditional pay and Modern pay system
OR
B Write a short notes on Seniority and Longevity pay
- 4 A Explain the steps involved in Designing Pay for Knowledge Program.
OR
B Discuss about Integrating Internal Job Structure with External Market Pay Rates.
- 5 A Brief the components of Legally required Benefits
OR
B Discuss about the Components of Discretionary Core Fringe Compensation.
- 6 A Write about International Compensation and Competitive Strategies
OR
B Discuss the Strategic Issues and Choices in Using Contingent and Flexible Workers.

★★★★★

FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT
BBA (CA & AI) V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
COMPUTER APPLICATIONS IN ACCOUNTING

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 60

SECTION - A (5 X 2 = 10 Marks)

- 1 **Answer any FIVE questions**
- a What are the key features of computerized accounting?
  - b What is the role of Stock Ledgers in inventory management in Tally?
  - c Define the Cash Flow Statement and briefly explain its components
  - d What is the significance of a Bank Reconciliation Statement in financial reporting?
  - e What is the purpose of a Day Book in accounting, and how does it differ from other financial reports?
  - f How does a Profit and Loss Account differ from a Balance Sheet?
  - g What is the primary purpose of Tally Vault, and how does it enhance data security in Tally.ERP 9?
  - h Mention the limitations of computerised accounting

SECTION – B (5 X 10 = 50 Marks)

Answer ALL questions

- 2 A Compare and contrast the distinctions between manual accounting and computerized accounting
- OR**
- B Describe the features of Tally, focusing on its capabilities and functionalities
- 3 A Discuss the treatment and posting of sales transactions in Tally, including the role of Delivery Notes. How does Tally ensure accuracy and consistency in sales reporting?
- OR**
- B (i) Discuss how contra vouchers are used to record cash and bank transactions within the same company
- (ii) Explain when and why a business would issue a credit note versus a debit note. Provide practical examples
- 4 A Discuss the preparation of a Trial Balance and its significance in the accounting process. Provide examples to illustrate its role in error detection and financial reporting
- OR**
- B Elaborate on the purpose and significance of a Funds Flow Statement. How does it differ from a Cash Flow Statement, and what insights can it provide for decision-making in businesses?
- 5 A Discuss the importance of generating financial reports other than traditional financial statements, such as age-wise analysis and inventory valuation reports. How do these reports aid in decision-making?
- OR**
- B Elaborate on the concept of Ratio Analysis and its role in assessing a company's financial performance. Provide examples of key ratios
- 6 A Describe how Tally.ERP 9 leverages the internet and data exchange to enhance its functionality. Discuss the benefits of online data access, sharing, and collaboration for businesses
- OR**
- B Explain the concept of automatic data replication and synchronization in Tally.ERP 9. Discuss the scenarios where this feature is beneficial

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. SC V SEMESTER (CBCS R - 19) EXAMINATIONS NOV 2023
FOOD SCIENCE & QC – V
BAKERY AND CONFECTIONERY TECHNOLOGY

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

1 **Answer any EIGHT questions**

- a Explain straight dough method.
- b Write about grades of wheat flour.
- c Explain spoilage of bread caused by fungi.
- d Explain biscuits.
- e Write the classification of cookies.
- f Explain cake faults.
- g Explain the difference between toffee and fudge.
- h What are liquid sugars.
- i What is the difference between icing sugar and granulated sugar.
- j What is dark chocolate.
- k Write about coco butter substitutes.
- l Explain the process of harvesting coco bean.

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Discuss the composition of wheat along with milling of wheat into flour.

OR

 b Describe the major and minor ingredients used in bread making along with their functions.
- 3 a Discuss in detail the processing of hard and soft dough biscuits.

OR

 b Discuss in detail the manufacturing of pastries along with packaging.
- 4 a Discuss the status of confectionery industry in India.

OR

 b Describe the manufacture of caramel and fudge.
- 5 a Discuss in detail cocoa butter processing.

OR

 b Discuss in detail the manufacturing process of chocolate.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B.SC V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
COMPUTER SCIENCE - V
PROGRAMMING IN JAVA

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

- 1 **Answer any EIGHT questions**
- a Write about Type Casting
  - b Discuss the structure of Java Program.
  - c Is JVM a Compiler or Interpreter? Justify your answer with proper explanation
  - d Explain about Static methods.
  - e Discuss about the Super keyword in java with example
  - f Write a short note on Abstract class?
  - g Give a brief note on Scanner Class.
  - h Write about the Thread life Cycle.
  - i Write a short note on Buffered Input Stream Class.
  - j Write about methods of Component Class.
  - k Write down the differences between AWT and Swings.
  - l What is a Container?

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Discuss about different control structures available in java programming.
- OR**
- b Define object? Illustrate the procedure of creating Object and accessing the members of a class with suitable example code in java.
- 3 a Write in detail about different types of constructors with suitable example code in java.
- OR**
- b Discuss in detail about different Access Specifiers available in java with suitable example code.
- 4 a Explain the about the different exceptional handling constructs with suitable example code
- OR**
- b How to provide random access to a file through deserialization? Explain with suitable example code.
- 5 a Explain the event-handling mechanism in java with an example.
- OR**
- b How to pass the parameters to an Applet? Explain with example code in java

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE/SOCIAL SCIENCES
B. A/B.SC V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
COMPUTER APPLICATIONS - V
PROGRAMMING IN JAVA

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

- 1 **Answer any EIGHT questions**
- a Write about Type Casting
  - b Discuss the structure of Java Program.
  - c Is JVM a Compiler or Interpreter? Justify your answer with proper explanation
  - d Explain about Static methods.
  - e Discuss about the Super keyword in java with example
  - f Write a short note on Abstract class?
  - g Give a brief note on Scanner Class.
  - h Write about the Thread life Cycle.
  - i Write a short note on Buffered Input Stream Class.
  - j Write about methods of Component Class.
  - k Write down the differences between AWT and Swings.
  - l What is a Container?

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Discuss about different control structures available in java programming.

OR

 b Define object? Illustrate the procedure of creating Object and accessing the members of a class with suitable example code in java.
- 3 a Write in detail about different types of constructors with suitable example code in java.

OR

 b Discuss in detail about different Access Specifiers available in java with suitable example code.
- 4 a Explain the about the different exceptional handling constructs with suitable example code

OR

 b How to provide random access to a file through deserialization? Explain with suitable example code.
- 5 a Explain the event-handling mechanism in java with an example.

OR

 b How to pass the parameters to an Applet? Explain with example code in java

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. SC V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
APPLIED NUTRITION - V
CLINICAL DIETETICS

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

- 1 **Answer any EIGHT questions**
- a Explain the classification of diet according to texture.
  - b What are natural liquid foods explain.
  - c Write the symptoms of TB.
  - d Write the symptoms hypertension.
  - e Explain the types of diabetes.
  - f Explain the types of obesity.
  - g What do you understand by irritable bowel syndrome.
  - h Write the diagnosis of peptic ulcer.
  - i Explain the types of constipation.
  - j What are the different types of dialysis.
  - k Explain cirrhosis of liver.
  - l Write the symptoms of nephritis.

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Discuss in detail the role of dietician.
- OR**
- b Discuss in detail the different types of feeding and diets.
- 3 a Discuss in detail the theories of obesity along with dietary management.
- OR**
- b Discuss in detail the different types of insulin along with their mode of action.
- 4 a Describe the mechanism of ulcer formation.
- OR**
- b Discuss the dietary modifications for patients suffering from constipation.
- 5 a Describe the dietary management for patients suffering from nephrotic syndrome.
- OR**
- b Discuss the agents responsible for liver damage and how we can prevent it.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. SC V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
CLINICAL NUTRITION AND DIETETICS - V
COMMUNITY NUTRITION

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

1 **Answer any EIGHT questions**

- a Write the advantages and disadvantages of anthropometric measurements.
- b Explain nutritional status.
- c What are the limitations of clinical assessment.
- d Write the prevalence of PEM in India.
- e Write the etiology of goitre.
- f What are the symptoms of kwashiorkor.
- g What are the causes of vitamin A deficiency.
- h What is the difference between nutrition education and nutrition communication.
- i Explain the clinical manifestations of iron deficiency anaemia.
- j Write the objectives of FAO.
- k Explain the functions of ICMR
- l Explain fortification and its types.

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Discuss in detail the types of biochemical tests their usefulness and interpretations.
OR
b Briefly explain the different diet survey methods.
- 3 a Discuss the prevention and control of vitamin A deficiency.
OR
b Describe the treatment of anaemia along with prevention and control methods adopted by Govt of India.
- 4 a Explain the classification of PEM and how it can be prevented.
OR
b Discuss the prevention of iodine deficiency disorders. In India.
- 5 a Discuss in detail about Integrated Child Development Scheme.
OR
b Write short notes on (i)UNICEF (ii)National Nutrition Mission

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B. A V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
JOURNALISM & MASS COMMUNICATION - V
ADVERTISING

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)**Answer any FIVE questions**

- 1 a What is brand promotion? బ్రాండ్ ప్రచారం అనగా ఏమి?
- b How the advertising influencing the consumer ప్రచార ప్రకటనలు వినియోగదారుడిని ఎలా ప్రభావితం చేస్తాయి?
- c How the advertising added value to a product? ప్రచార ప్రకటనలు ఆయా ఉత్పత్తుల విలువలు ఎలా పెంచుతాయి?
- d What is surrogate advertising? సర్రోగేట్ ప్రచార ప్రకటనలు అనగా ఏమి?
- e Billboards బిల్ బోర్డులు
- f What do you mean by advertising agency? అడ్వర్టైజింగ్ ఏజెన్సీ అనగా ఏమి?
- g What are the elements of copywriting? కాపీ రైటింగ్ మౌలిక లక్షణాలు ఏమి?
- h The indecent representation of Women act, 1956 ఇన్ డీసెంట్ రెప్రెసెంటేషన్ ఆఫ్ విమెన్ ఆక్ట్ 1956

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)**Answer ALL questions**

- 2 A What is the role of advertising strategy importance of advertising strategy? Elaborate. ప్రచార వ్యూహాలను రూపొందించడం లో అడ్వర్టైజింగ్ ఏజెన్సీ ప్రాముఖ్యతను చర్చించండి.

OR

- B Discuss the effects of advertising on different sections of the society? సమాజం లోని వివిధ వర్గాలపై ప్రచార ప్రకటనల ప్రభావాన్ని తెలుపండి.

- 3 A Examine the difference between Print and electronic advertising in detail. ముద్రణ, మరియు ఎలక్ట్రానిక్ ప్రచార ప్రకటనలు మధ్య వ్యత్యాసాన్ని చర్చించండి.

OR

- B Discuss recent trends in the field of advertising in India. ప్రచార ప్రకటనల రంగంలో ఇటీవల మన దేశంలో వస్తున్న ఆధునిక పోకడల గురించి తెలుపండి.

- 4 A Discuss various types of agencies and their role in promoting advertising. వివిధ రకాల ఏజెన్సీలను తెలిపి ప్రచార ప్రకటనలను తీసుకు రావడంలో వాటి ప్రాముఖ్యత తెలుపండి.

OR

- B Advertising agencies are backbone to the print and electronic media. Discuss. ప్రింట్ ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా రంగానికి ప్రచార ప్రకటనల ఏజెన్సీ లు వెన్నెముక లాంటివి. విశదీకరించండి.

- 5 A Draw the structure of advertising agency. Discuss the functions of various ad agencies. ఏజెన్సీ నిర్మాణముని తెలిపి వివిధ రకాల ఏజెన్సీ ల విధులను చర్చించండి.

OR

- B What is the role of in house advertising agencies? Explain. ఇన్ హౌస్ అడ్వర్టైజింగ్ ఏజెన్సీల పాత్రను విశదీకరించండి.

- 6 A What is advertising campaign? Discuss its objectives and principles. ప్రచారం అనగానేమి? దాని లక్ష్యాలను, సూత్రాలను తెలుపండి.

OR

- B What are the key elements of advertising? Explain. ప్రచార ప్రకటనల్లో కీలక అంశాలను సమగ్రంగా వివరించండి

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. V SEMESTER (CBCS-19) EXAMINATIONS NOVE 2023
PSYCHOLOGY – V (A)
CHILD PSYCHOLOGY

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)

1. Answer any FIVE Questions :

- a. Write a short note on Child Psychology.
- b. Explain principles of Development.
- c. Discuss the Physical Growth.
- d. Explain Prenatal Environment Influences.
- e. Concept of Human Development.
- f. Explain functions of Emotions.
- g. Explain Self Esteem.
- h. Components of Language Development.

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL the Questions :

2. a) Explain Definition, Nature and Scope of Child Psychology.
(OR)
b) Research methods on Child Development.
3. a) Describe the Development on Infancy.
(OR)
b) Explain Prenatal Development and Infancy factors.
4. a) Explain Chomsky's theory of Language Development.
(OR)
b) Discuss Vygotskian perspectives.
5. a) Explain Kohlberg's theory of Moral Development.
(OR)
b) Explain the Social-Cultural contexts.
6. a) Discuss Hereditary and Environment influences on Development.
(OR)
b) Describe Piagetian perspectives.

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. Sc V SEMISTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
MICROBIOLOGY - V
MOLECULAR BIOLOGY & MICROBIAL GENETICS

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (8 × 4 = 32 Marks)

1. Answer any EIGHT Questions

- a) Transposon
- b) Okazaki fragments
- c) DNA ligase
- d) Cistron
- e) Gamma rays
- f) Transformation
- g) Promoter
- h) Activator protein
- i) mRNA
- j) Adaptors
- k) Cosmids
- l) Genomic DNA library

SECTION - B (4 × 12 = 48 Marks)

Answer ALL the Questions

2. A) Describe the experiments related to DNA as a genetic material?

OR

- B) Write an essay on Mendel laws?

3. A) Write an essay on types of chemical mutagens?

OR

- B) Write an essay on transduction?

4. A) Describe the genetic code?

OR

- B) Describe the protein synthesis?

5. A) Write an essay on genetic engineering?

OR

- B) Write an essay on vectors in rDNA technology?

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B. SC V SEMESTER (CBCS R - 19) EXAMINATIONS NOV 2023
NUTRITION AND DIETETICS - V
DIET THERAPY

TIME: 3 HRS]

[MAX. MARKS: 80

SECTION - A (8 X 4 = 32 Marks)

- 1 **Answer any EIGHT questions**
- a Write the foods to be avoided by patient suffering from renal calculi.
  - b Explain the symptoms of acute renal failure.
  - c What are the causes of nephritis.
  - d Write about the types of arthritis.
  - e Explain gout.
  - f What are the risk factors of cancer.
  - g Explain immunonutrition.
  - h Explain the different degrees of burns.
  - i Explain the terms pre-operative and post operative.
  - j Explain drug disposition.
  - k Explain the effects of drugs on iron and calcium.
  - l How do drugs effect absorption of water-soluble vitamins.

SECTION – B (4 X 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions

- 2 a Describe the principles of diet and dietary modifications for patients suffering from chronic renal failure.
- OR**
- b Describe the principles of diet and dietary modifications for patients suffering from nephrosis.
- 3 a Describe the symptoms and dietary modifications for patients suffering from acquired immunodeficiency syndrome.
- OR**
- b Describe the dietary modifications for patients suffering from cancer
- 4 a Discuss the dietary management during pre-operative conditions.
- OR**
- b Discuss the dietary management for patients suffering from burns and list foods to be included and avoided.
- 5 a Discuss diet effect on drug disposition.
- OR**
- b Briefly explain the interactions of drugs on nutrients.

★★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A. V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
PUBLIC ADMINISTRATION - V
HUMAN RESOURCES MANAGEMENT

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)**1. Answer any FIVE Questions**

	ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి:
a. Human Resource Management	మానవ వనరుల నిర్వహణ
b. Meaning and definition of Human Resource Planning	మానవ వనరుల ప్రణాళిక అర్థం మరియు నాన్వచనం
c. Job Description	ఉద్యోగ వర్ణన
d. Direct Recruitment	ప్రత్యక్ష భర్తీ
e. 7 th Pay Commission	7వ వేతన సంఘం
f. Objectives of Training	శిక్షణ అక్ష్యాలు
g. Right Sizing	రైట్ సైజింగ్
h. Total Quality Management	సంపూర్ణ నాణ్యత నిర్వహణ (TQM)

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL the Questions అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి :

2. a) Describe the scope and importance of Human Resource Management.
 మానవ వనరుల నిర్వహణ యొక్క పరిధి మరియు ప్రాధాన్యతను చర్చించండి.

(OR) (లేదా)

- b) Write an essay on Human Resource Planning.
 మానవ వనరుల ప్రణాళిక గురించి ఒక వ్యాసం వ్రాయండి.

3. a) Discuss about the Job Analysis and Job Description.
 ఉద్యోగ విశ్లేషణ మరియు ఉద్యోగ వర్ణన గురించి వివరించండి.

(OR) (లేదా)

- b) What is the Recruitment? and discuss the types of Recruitment.
 భర్తీ అంటే ఏమిటి? భర్తీ రకాలను గురించి చర్చించండి.

4. a) Discuss the importance of Promotion.
 పదోన్నతి యొక్క ప్రాధాన్యత గురించి చర్చించండి.

(OR) (లేదా)

- b) Explain the factors influencing on Compensation Administration.
 పరిహార నిర్వహణను ప్రభావితం చేసే అంశాలను వివరించండి.

5. a) Define the Training and explain the types of Training.
 శిక్షణను నిర్వచించి, శిక్షణ రకాలను వివరించండి.

(OR) (లేదా)

- b) Write an essay on Redressal of Employee Grievances.
 ఉద్యోగ ఫిర్యాదుల పరిష్కారం గురించి ఒక వ్యాసం వ్రాయండి.

6. a) Explain the Human Resource Audit.
 మానవ వనరుల అడిట్ గురించి వివరించండి.

(OR) (లేదా)

- b) Describe the importance of Total Quality Management.
 సంపూర్ణ నాణ్యత నిర్వహణ ప్రాధాన్యతను వర్ణించండి.

★★★★

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A. V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
SOCIOLOGY - V
SOCIOLOGY OF DEVELOPMENT

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION – A (5 X 4 = 20 Marks)**1. Answer any FIVE Questions**

ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి:

a. Social Development	సామాజికాభివృద్ధి
b. Underdevelopment Theory	అవకాశితాభివృద్ధి సిద్ధాంతము
c. Gandhian path of Development	గాంధీయూ వికాస మార్గము
d. Culture as an Aid	సహాయక రూప సంస్కృతి
e. Issues related Rehabilitation	పునరావాస సంబంధ సమస్యలు
f. Objectives of Health Planning	ఆరోగ్య ప్రణాళిక యొక్క ఉద్దేశాలు
g. Concept of Change	మార్పు అనే భావన
h. Education Policies	విద్య పథకాలు

SECTION – B (5 X 12 = 60 Marks)

Answer ALL the Questions అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి :

2. a) Explain about the concept of Change and Economic Growth.
 ఆర్థికవృద్ధి మరియు మార్పు యొక్క భావనను గూర్చి వివరించుము.

(OR) (లేదా)

- b) Discuss the sustainable development perspectives.
 స్థిరమైనాభివృద్ధి దృక్పథాలను చర్చించుము.

3. a) Write about the Max weber's theory of development.
 మార్క్స్ వేబర్ యొక్క ఆభివృద్ధి సిద్ధాంతమును గుర్తి వ్రాయుము.

(OR) (లేదా)

- b) Discuss the Waller stein's world system theory.
 వెలస్టన్ యొక్క ప్రపంచవ్యవస్థా సిద్ధాంతమును చర్చించుము.

4. a) Present the capitalist path of development.
 పెట్టుబడిదారీ మార్గ పరమైన అభివృద్ధిని తెలుపుము.

(OR) (లేదా)

- b) Explain the mixed model path of development.
 మిశ్రమ మోడల్ మార్గ పరమైన అభివృద్ధిని వివరించుము.

5. a) Briefly explain the development and Socio-economic disparities.
 అభివృద్ధి మరియు సామాజిక ఆర్థిక అసమానతలను క్లుప్తంగా వివరించుము.

(OR) (లేదా)

- b) Describe the Gender and Development.
 లింగము మరియు అభివృద్ధిని వర్ణించుము.

6. a) Discuss the Dams Development induced displacement issue in India.
 భారతదేశములో డామ్ల అభివృద్ధి సాగిన మార్పు సమస్యలకు ప్రేరణకారకంగా వివరించుము.

(OR) (లేదా)

- b) Write the agriculture development policies in India.
 భారతదేశంలో వ్యవసాయ అభివృద్ధి విధానాలను వ్రాయుము.

★★★★★

FACULTY OF ARTS
B A V SEMESTER (CBCS R 19) EXAMINATIONS NOV 2023
MODERN LANGUAGE - TELUGU – V

TIME: 3 HRS]

[MAX.MARKS:80

SECTION - A (5 X 4 = 20 Marks)

1. ఈ క్రింది వానిలో ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి

a) “ఆంధ్రము” పదవివరణ	e) నిత్యము
b) తెలుగు పదం వ్యుత్పత్తి	f) ఆచ్యిక సమాసము
c) తెలుగుభాష - మాండలిక భేదాలు	g) లిఖిత సాహిత్యం గల ద్రావిడ భాషలు
d) పూర్వ మాండలిక భాష	h) ఉత్తర ద్రావిడ భాషలు

SECTION - B (5 X 12= 60 Marks)

ఈ క్రింది అన్ని ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి

2. a) తెలుగు, తెలంగాణ శబ్దాల వ్యుత్పత్తి క్రమాన్ని వివరించండి

(లేదా)

b) భాషా, దేశీ వాచకం గా తెలుగు పదం గూర్చి వివరించండి

3. a) మాండలిక విజ్ఞానం గూర్చి వివరించండి

(లేదా)

b) తెలుగు భాష లోని మాండలిక భేదాలను వివరిస్తూ ఉదాహరణలు పేర్కొనండి

4. a) ధ్వని పరిణామం గూర్చి సోదాహరణ పూర్వకంగా వివరించండి

(లేదా)

b) తాలవ్యీకరణం గూర్చి సోదాహరణ పూర్వకంగా వివరించండి

5. a) “అత్తునకు సంధి బహుళముగా నగు” ----వివరించండి

(లేదా)

b) “సాంస్కృతిక, ఆచ్యిక, మిశ్ర భేదంబు చే సమాసంబు మువ్వీధములు” ----- వివరించండి

6. a) ద్రావిడ భాషల గూర్చి వివరించండి

(లేదా)

b) ద్రావిడ భాషల్లో తెలుగు భాష స్థానం గూర్చి వివరించండి

★★★★★

FACULTY OF SCIENCE
B.Sc. V SEMESTER (CBCS R-19) EXAMINATIONS NOV 2023
BIOTECHNOLOGY – V (A)
PLANT BIOTECHNOLOGY

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 80

SECTION - A (8 × 4 = 32 Marks)

1. Write Short Notes on any EIGHT of the following questions

- a) Totipotency
- b) Media additives
- c) Organogenesis
- d) Micropropagation
- e) Cryopreservation
- f) Cybrids
- g) Viral vectors
- h) Selection marker gene
- i) Gene gun method
- j) Glyphosate tolerance
- k) Bt cotton
- l) Biodegradable plastic

SECTION - B (4 × 12 = 48 Marks)

Answer ALL questions.

- 2. a) Write about the procedure for plant tissue culture.**

OR

- b) Explain about the various types of plant growth hormones and their applications.

- 3. a) Write about the encapsulation and production of synthetic seeds.**

OR

- b) Define somoclonal variation and add a note on its procedure and applications.

- 4. a) Write a detailed note on the different types of direct gene transfer techniques.**

OR

- b) Discuss the genome editing- CRISPR CAS 9 technology and application.

- 5. a) Write about the different types of abiotic and biotic stresses in the plants.**

OR

- b) The “Plant as Bioreactor” comment on this statement with examples.

★★★★★